



AJUNTAMENT
DE CASTELLBISBAL

II Pla d'Igualtat de Gènere per a la Ciutadania (2017-2021) de l'Ajuntament de Castellbisbal



Diputació
Barcelona

Autoria: (Consultoria MIT)

Blanca Moreno Triguero (Coordinadora)

Míriam Esteve Quintana

Maria Mas Borràs

Coordinació:

CIRD, Ajuntament de Castellbisbal

Diputació de Barcelona. Oficina de les Dones i LGTBI

Treball realitzat amb el suport de:



Març, 2017

Maquetació i producció: Departament de Reproducció Gràfica de la Diputació de Barcelona

Índex

1. Presentació	5
2. Introducció	6
3. Metodologia.....	8
4. Contextualització: població i llars a Castellbisbal	10
4.1. Anàlisi sociodemogràfic: composició i dinàmica poblacional.....	12
4.2 Estructura de les llars	18
5. Diagnosi de gènere.....	21
a) Línia estratègica 1. Compromís amb la igualtat.....	21
b) Línia estratègica 2. Acció contra la violència masclista.....	24
c) Línia estratègica 3. Drets i qualitat de vida	32
d) Línia estratègica 4. Coeducació i transmissió d'una cultura igualitària	47
e) Línia estratègica 5. Reformulació dels treballs i dels temps	50
c) Línia estratègica 6. Reconeixement del lideratge i la participació de les dones	55
6. Anàlisi de les enquestes.....	58
7. Conclusions: punts forts i punts febles	64
8. Pla d'accions	67
Annex	81

1. Presentació

Us presentem el II Pla d'Igualtat de Gènere de Castellbisbal adreçat a la ciutadania, un document que inclou les polítiques públiques en matèria de gènere per dur a terme en els propers quatre anys a la nostra població.

S'hi exposa el fruit del treball fet, en els darrers mesos, per part de la Diputació de Barcelona, la Consultoria MIT -coordinadora del projecte- i les àrees tècniques de l'Ajuntament, encapçalades per la Regidoria d'Igualtat, impulsora de la iniciativa i, sobretot i el més important, la participació de professionals de diversos àmbits de la nostra població i veïns i veïnes que, a títol individual, han volgut participar en les sessions de treball que s'havien previst per tal de detectar les possibles necessitats i per elaborar propostes concretes d'acció.

No cal dir que qualsevol treball en l'àmbit de la igualtat de gènere és feina feixuga i de llarg termini: no parlem d'una problemàtica de la nostra població, parlem d'una realitat que s'evidencia en la major part de societats del nostre món en ple segle XXI, i que es troba molt arrelada per segles i segles de cultura patriarcal i de repressions diverses.

Hem de partir, però, de la premissa que defensar la igualtat entre les persones és el que ens fa avançar com a societat i millorar la nostra qualitat de vida, per tant, hem de continuar treballant per acabar amb qualsevol tipus de discriminació ja sigui pel gènere, pel color de la pell, per les creences, per les diferències socials, per la llibertat d'estimar i crear una família amb qui es vulgui

Durant el desenvolupament del procés de diagnosi hem pogut constatar desigualtats i discriminacions en molts àmbits, algunes de molt evidents i fàcilment identificables en xifres com pot ser l'accés al mercat de treball, la promoció i les retribucions, o les xifres de violència de gènere; però d'altres no tan evidents, podríem dir que més subtils o quotidianes però no per això menys importants: la normalització, per part de la joventut, de conductes abusives i de control, el repartiment desigual dels treballs de cures, la masculinització/feminització d'algunes professions i esports, el sentiment de culpa de moltes dones que no poden o no volen arribar a les obligacions familiars imposades, a models estètics, d'èxit professional i personal...

Pensem que anem avançant, que la situació que vivim ara no és la mateixa que fa uns anys, que les coses han millorat, però no ens podem aturar: cal que hi continuem treballant i des de l'Administració hem de crear la base i facilitar les eines perquè això sigui possible.

Amb la presentació d'aquest Pla d'accions continuem el camí encetat cap a una societat més justa, amb plena igualtat de drets i deures per a tothom. Vagi per endavant el nostre agraïment a totes les persones que han participat en la seva elaboració i que continuaran col·laborant-hi i treballant per aconseguir els resultats i objectius previstos.

Joan Playà Guirado
Alcalde de Castellbisbal

Melania Solís Cintas
Regidora de Serveis a la Ciutadania

2.Introducció

A l'actualitat assistim a una grau de desenvolupament de les polítiques d'Igualtat gràcies al recolzament del marc jurídic, a l'avançament social i la participació de les dones en el teixit comunitari i polític, i sobretot al fort impuls de les administracions públiques.

Els ajuntaments han esdevingut agents de canvi i de transformació social cap a una societat més igualitària gràcies a la generació de polítiques d'igualtat efectiva entre dones i homes.

Així els **Plans d'Igualtat de gènere per a la ciutadania** són una eina de treball estratègica que s'emmarca en un període de temps determinat, de quatre anys, per tal d'emprendre accions adreçades a equiparar la situació de dones i homes per avançar cap a la transformació i canvi social per raó de gènere.

Els Plans d'Igualtat són els principals instruments de planificació i implementació de les polítiques públiques de gènere. Un Pla d'Igualtat és un conjunt ordenat d'objectius i mesures que permeten desenvolupar una estratègia integral orientada a millorar i equilibrar la situació de dones i homes en un territori i/o organització, a partir d'una anàlisi prèvia d'aquesta situació. Així, el Pla és el document clau que, a més de servir per a la planificació i la posta en marxa d'actuacions concretes, ha de possibilitar el seguiment i l'avaluació posterior del camí recorregut en aquesta matèria.

El Pla d'Igualtat de Gènere per a la ciutadania inclou diverses línies estratègiques o àmbits de treball, relacionades amb diferents dimensions de la desigualtat de gènere, i té una vocació de transversalitat que implica les diferents regidories municipals, amb l'objectiu d'incorporar el principi d'igualtat en totes les polítiques públiques locals.

Els objectius generals del **II Pla d'igualtat de gènere per a la ciutadania de Castellbisbal** són:

- Afirmar el compromís polític de l'Ajuntament de Castellbisbal per continuar treballant a favor de les polítiques d'igualtat de gènere;
- Aportar coneixement de la realitat de la ciutadania del municipi;
- Fixar els objectius específics d'igualtat de gènere a assolir en els propers 4 anys;
- Determinar les estratègies i les accions positives a adoptar per a la seva consecució;
- Potenciar el treball conjunt entre l'Ajuntament i la ciutadania, i especialment promoure la participació de les dones per tal de recollir necessitats, interessos i expectatives.

De manera expressa, l'equip de MiT vol expressar el seu agraïment al conjunt del personal de l'Ajuntament de Castellbisbal, especialment a les persones participants en la Comissió d'Igualtat i al personal polític i tècnic de la Regidoria d'Igualtat. També es fa extensiu a l'Oficina de les Dones i LGTBI, per tot el seu suport i, per descomptat, a tota la ciutadania que ha compartit el seu temps i les seves idees per fer de Castellbisbal un municipi referent en igualtat efectiva entre les dones i els homes.



Font. Acte de presentació del Pla de Treball per redactar el Pla d'Igualtat de Castellbisbal, 2017, Ajuntament de Castellbisbal

3. Metodologia

Taula 1. Desplegament metodològic

FASES	TASQUES
Recollida de dades i indicadors	<p>Recull de documentació quantitativa bàsica per a analitzar les característiques i necessitats de la població. De manera òbvia, totes les dades seran desagregades per sexe.</p> <p>S'analitzarà informacions preexistents mitjançant la revisió de diferents registres:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Padró: edats quinquennals, nacionalitats... • Memòries i Informes de l'Ajuntament <p>També és previst la recollida dels indicadors de gènere dels quals es disposi.</p> <p>La Diputació de Barcelona ha facilitat un document amb dades sociodemogràfiques comparades del municipi, la demarcació de Barcelona i Catalunya (dades extretes de l'INE, IDESCAT i Hermes) que aporten informació sobre àmbits relacionats amb les línies estratègiques del Pla .</p>
Recollida d'informació	<p>S'ha procedit a cercar tota la documentació d'interès disponible a les diferents àrees de l'Ajuntament. Entre d'altres:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programes d'actuació • Programa d'habitatge • Programa de foment de la igualtat en l'àmbit Educatiu • Programa d'esport • Programa de salut • Programa de prevenció de la violència de gènere • Etc.
Entrevistes semi estructurades	<p>Aquestes entrevistes han tingut per objectiu apropar-se al coneixement de les necessitats, tant municipals com ciutadanes, sobre la igualtat de gènere. Així, el disseny dels guions de les entrevistes s'han dirigit a persones amb responsabilitat política i tècnica de l'ajuntament i a principals agents municipals.</p>
Comissió d'Igualtat	<p>En primer terme, es va Constituït la Comissió Interna d'Igualtat, amb l'objectiu de fomentar la transversalitat de gènere i fer un seguiment del II Pla d'Igualtat.</p> <p>En segon terme, es van realitzar diverses reunions de treball tècniques per recollir les diferents propostes i prioritats entorn la igualtat de gènere dins el consistori.</p>

Procés participatiu	S'han realitzat un procés participatiu amb entitats i ciutadania del municipi per tal de sensibilitzar vers la igualtat de gènere, alhora que recollir propostes de necessitats i accions futures a realitzar.
Enquesta presencial	Es va elaborar una enquesta per tal de copsar el grau de coneixement entre la ciutadania de la igualtat de gènere i aplegar propostes d'accions.

Font: Elaboració pròpia.

4. Contextualització: població i llars a Castellbisbal

El municipi de Castellbisbal està situat al Vallès Occidental, al marge esquerre del riu Llobregat, en la seva confluència amb la riera de Rubí. Es caracteritza per ser una àrea geogràficament abrupte, amb la qual cosa té pendents considerables que condicionen el disseny i la urbanització municipal, qüestió que s'abordarà en la incidència que aquesta disposició territorial pot tenir en la quotidianitat.

Tal com mostra la Taula 2, Castellbisbal s'estructura a partir d'un nucli urbà i 9 nuclis disseminats que són: *Can Costa*, *Can Nicolau de Dalt*, *Can Santeugini*, *Casetes Ca n'Oliveró* i *Santa Teresita* que són urbanitzacions. I després trobem dues zones industrials: *Santa Rita* i *Comte de Sert*. I també hi ha *Costablanca*, construïda com a ciutat-jardí i *Colònia del Carme*, que es centre principalment en l'explotació agrària.

Taula 2. Població segons zones de residència, 2015

Població segons zones de residència	Població
Nucli Urbà	7.903
Santa Rita	72
Can Costa	1.058
Comte de Sert	1.232
Santa Teresita	261
Can Santeugini	1.230
Costablanca	405
Can Nicolau de Dalt	59
Casetes Ca n'Oliveró	22
Colònia del Carme	20
Disseminats	102
Total d'habitants de Castellbisbal	12.364

Font: Padró municipal Castellbisbal, 2015.

A Castellbisbal s'ubiquen diversos polígons industrials en actiu, *Santa Rita*, *Agripina*, *Can Albareda Aquibèria*, *Can Pelegrí*, *La Grapa*, *Sant Vicenç*, *Comte de Sert*, *Can Estapé*, *Los Herreros*, *Can Galí* i *Sant Francesc*. El municipi és un dels principals pols industrials del país amb una àmplia diversificació de l'activitat industrial motivat per la posició estratègica del municipi dins del principal eix de comunicacions de Catalunya i la zona Mediterrània. Vers els espais de trobada i relació, hi ha la *plaça de l'Església*.

Per tant, per la disposició orogràfica d'aquest municipi, Castellbisbal té un terme municipal bastant extens, amb el nucli urbà, les urbanitzacions, polígons industrials i nuclis de població disseminats, que en alguns casos estan força allunyats del nucli urbà, cosa que dificulta el contacte veïnal i la comunicació.

Les principals vies de comunicació i accés al municipi són per *l'autovia A2, sentit Lleida, per la sortida Castellbisbal-Polígons Industrials*. També, per *l'autopista AP7, enllaçant amb la carretera C1413a que uneix Molins de Rei i Sabadell*, i per últim, per *la carretera C243c (que uneix Terrassa i Martorell), prenent la carretera B151 que porta a Castellbisbal*.

En referència a la mobilitat mitjançant el transport públic urbà i interurbà. Castellbisbal compta amb els ferrocarrils de RENFE amb les línies *R4 i R8* i està situat prop del nucli urbà, a uns 5 minuts amb cotxe. També hi trobem diverses línies de bus per poder arribar-hi com ara: *L1. Bus de l'estació, L2. Bus urbà, L67. Bus Castellbisbal-Molins de Rei-Barcelona, LRubí. Línia de Bus fins a Rubí, Línia C2. Bus Costablanca i Santeugini – Hospital de Terrassa, Línia C7. Bus Castellbisbal- Hospital de Terrassa- Sabadell*, i per últim els *busos nit N41 i N51*.

Pel que fa als desplaçaments a les escoles de primària i a l'Institut les rutes queden cobertes a través del servei d'autocars que facilita el trasllat d'infants, tot i que aquest transport té una tarifa anual d'uns 200 euros a l'any. Aquest servei s'adequa a l'horari lectiu, per la qual cosa les activitats extraescolars no queden cobertes.

Des del nucli es pot accedir caminant a les instal·lacions esportives, centres cívics i parcs naturals. Actualment Castellbisbal disposa d'una oferta esportiva (Illa Esportiva), també disposa d'una oferta cultural amb el Centre Cultural Els Costals, amb la biblioteca Josep Mateu i Miró, auditori i sales d'exposicions per a la divulgació del patrimoni artístic i cultural del municipi i el Museu de la Pagesia; i equipament d'informació i lleure jove: Punt d'Informació Juvenil i Espai Jove d'Els Costals.

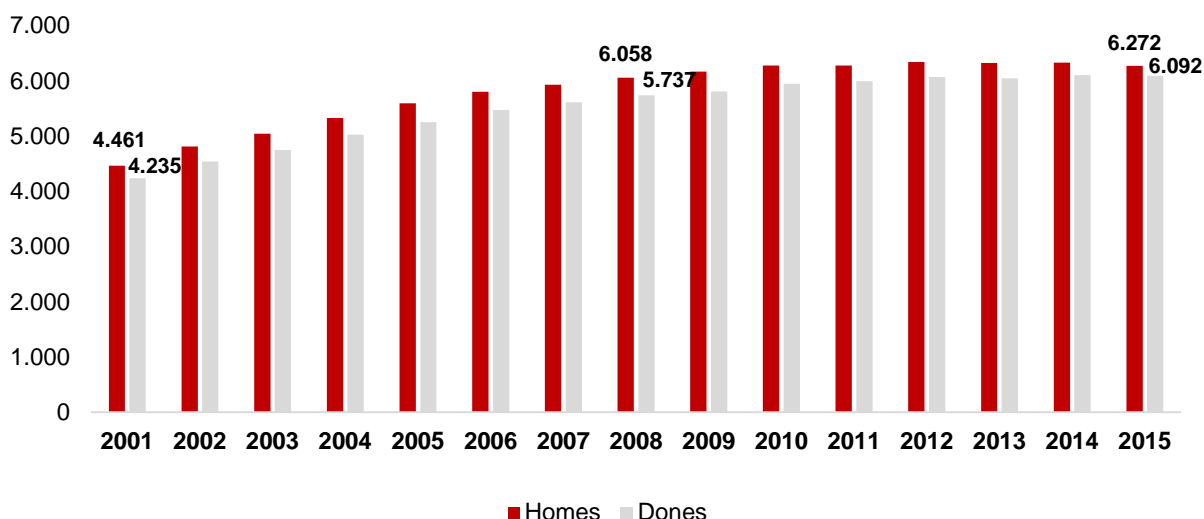
4.1. Anàlisi sociodemogràfic: composició i dinàmica poblacional

Aquest apartat presenta una anàlisi sociodemogràfica de Castellbisbal a partir de la interpretació de les dades de diferents fonts estadístiques oficials.

Destaca en primer lloc que el municipi de Castellbisbal ha estat tradicionalment un municipi principalment agrícola i amb l'arribada del món industrial ha vist com la població ha anat augmentant sobretot en la dècada dels 70.

En segon lloc, d'acord amb el padró de l'Ajuntament, el municipi té **12.364 habitants, 6.272 homes (50,73%) i 6.092 dones (49,27%)**. Aquest creixement ha estat proporcional entre homes i dones, tal com mostra el gràfic següent:

Gràfic 1. Evolució de la població de Castellbisbal per sexes



Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu. 2015.

✓ Indicadors basats en l'edat

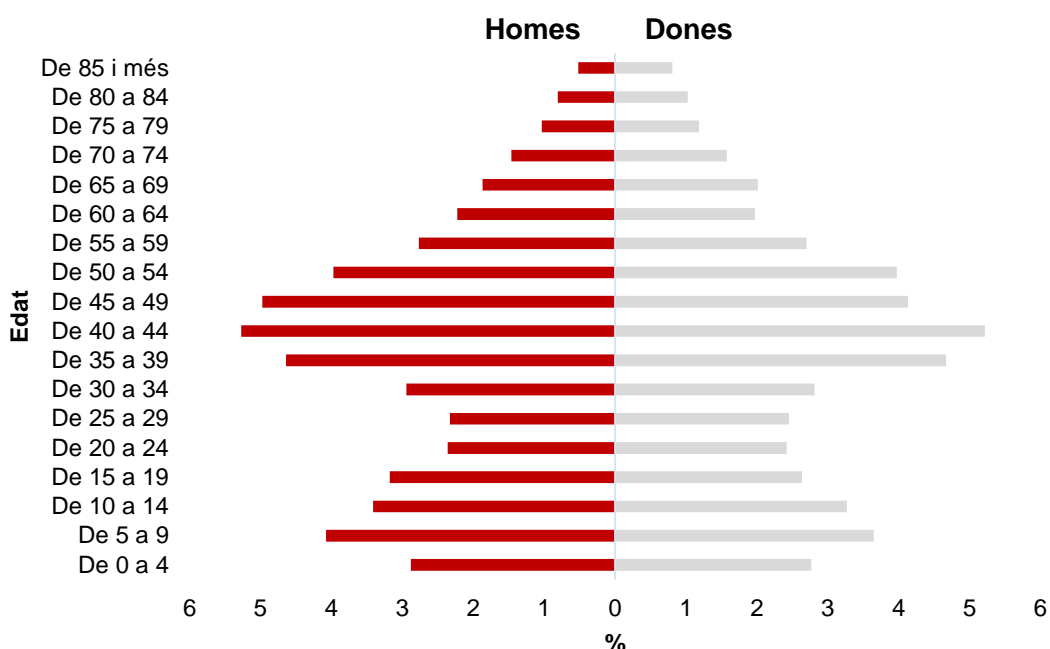
Els indicadors basats en l'edat mostren la situació actual tenint en compte el procés d'envelliment de la població, segons dades del padró municipal del 2015. D'aquesta manera, la taula següent, mostra les dades del padró municipal la població jove (de 0 a 15 anys) que representa el **21,37% de la població (2.642 persones)**, de les quals el **52,46% (1.386) són homes i el 47,88% (1.256) són dones**. També s'observa que hi ha un 11,56% de població envellida, de 65 o més anys (1.429 persones), de les quals el 46,11% són homes (659), i el 53,88% són dones (770), tot i que **la majoria de la població es situa entre 0 a 15 anys amb 2.462 persones** respecte del total de 12.364 habitants de Castellbisbal.

Taula 3. Estructura d'edats per sexes, 2015

Edats	Homes	Dones	Total	% sobre total
0 a 15 anys	1.386	1.256	2.642	21,3%
16 a 24 anys	581	566	1.147	9,2%
25 a 34 anys	652	651	1.303	10,5%
35 a 44 anys	1.226	1.222	2.448	19,8%
45 a 54 anys	1.106	1.002	2.108	17,0%
55 a 65 anys	662	625	1.287	10,4%
66 anys o més	659	770	1.429	11,5%
Total	6.272	6.092	12.364	100%

Font: Elaboració pròpia partir de les dades de IDESCAT, 2015

Gràfic 2. Piràmide d'edats de Castellbisbal, 2015



Font: Piràmide d'edats de Castellbisbal IDESCAT, 2015

Pel que fa a l'estructura del col·lectiu de gent gran, les **dones tenen un major índex d'envelliment** (65,05%), front els homes que tenen un índex d'envelliment menor (50'79%). Pel que fa al sobreenvelliment, les **dones amb un 12,24% són una població més sobreenvellida**, en tant que el pes de la població major de 75 anys entre la població de 66 i més, és més gran que entre els homes (9,09%).

L'**índex de reemplaçament de la població activa** mostra la capacitat de la població econòmicament activa de reemplaçar-se, és a dir, la relació entre la població propera a la jubilació (60-64 anys) i la població pròxima a incorporar-se al mercat laboral (15 a 19 anys). A Castellbisbal, per cada 100 dones d'entre 15 a 19 anys hi ha 74,84% de 60 a 64 anys, de tal manera que es jubilaran més dones, de les joves que entraran al mercat laboral. En els homes l'índex de reemplaçament (69,97%) és inferior que al de les dones, així que la població masculina a punt de sortir del mercat laboral és lleugerament menys abundant

que la que està entrant en els últims anys. Per tant, hi ha un reduït procés de disminució de la població en edat activa.

Taula 4. Indicadors d'edat de la població. Castellbisbal 2015.

Indicador	Homes	Dones	Total
Índex d'envelliment (%) ¹	50,79	65,05	57,57
Índex de sobreenvelliment (%) ²	12,24	9,09	10,78
Índex de dependència global (%) ³	48,37	49,82	49,0
Índex de reemplaçament de la població d'edat activa (%) ⁴	69,97	74,84	138,15

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT, 2015.

¹Població de 65 i més anys/Població de 0 a 15 anys)*100

²(Població de 75 i més anys/Població de 65 i més anys)*100

³((Població de 65 i més anys+Població de 0 a 15 anys)/Població de 16 a 64 anys)*100 ⁴(Població de 60 a 64 anys/Població de 15 a 19 anys)*100

La situació d'homes i dones de Castellbisbal amb la de Catalunya marca tendències oposades respecte a l'envelliment, però no quant a sobreenvelliment, reemplaçament ni dependència. **El nivell d'envelliment de les dones i homes a Castellbisbal és inferior al de Catalunya, sobretot destaca el cas de les dones de Castellbisbal (65,05%)** enfront del conjunt de Catalunya (124,65%). Però tenen nivells similars de sobreenvelliment, on Castellbisbal té un total de 10,78 % i Catalunya un total de 15,59%.

La càrrega que la població inactiva suposa per a la població potencialment activa (índex de dependència global) és molt semblant entre Castellbisbal (49%) i Catalunya (52%); tot i que a Catalunya és lleugerament major. I pel que fa a les dones de Castellbisbal, presenten un índex lleugerament menor (49,82%) enfront del conjunt de les catalanes (55,06%).

Per concloure, pel que fa a **l'índex de reemplaçament a Castellbisbal és superior al de Catalunya, donat que Castellbisbal té un total de 138,15% enfront del 116% a Catalunya**, tot i així ambdós índexs es troben en nivells alts.

Taula 5. Indicadors d'edat de la població. Comparativa territorial, 2015

Indicador	Castellbisbal			Catalunya		
	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total
Índex d'envelliment (%) ¹	50,79	65,05	57,57	87,29	124,65	105,42
Índex de sobreenvelliment (%) ²	9,09	12,24	10,78	11,65	18,51	15,59
Índex de dependència global (%) ³	48,37	49,82	49,0	47,51	55,06	52
Índex de reemplaçament de la població d'edat activa (%) ⁴	69,97	74,84	138,15	108,52	126,30	116

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu, 2015.

¹Població de 65 i més anys/Població de 0 a 15 anys)*100

²(Població de 75 i més anys/Població de 65 i més anys)*100

³((Població de 65 i més anys+Població de 0 a 15 anys)/Població de 16 a 64 anys)*100 ⁴(Població de 60 a 64 anys/Població de 15 a 19 anys)*100

✓ **Moviment natural: natalitat**

Tenint en compte el nombre de naixements, segons dades d'IDESCAT del 2015, van néixer 104 infants, 50 nenes i 54 nens. Observant la següent taula, **la natalitat a Castellbisbal és d'un 9,68%, lleugerament per sobre de la mitjana del conjunt de Catalunya i de la província de Barcelona.** La fecunditat general de Castellbisbal (38,65%) se situa per sota de la província de Barcelona (39,96%), i del conjunt de Catalunya (41,50%).

Taula 6. Taxa de natalitat i fecunditat. Comparativa territorial, 2014

Indicador	Catalunya	Prov. Barcelona	Castellbisbal
Taxa bruta de natalitat (%) ¹	9,6	9,48	9,68
Taxa global de fecunditat general (‰) ²	41,50	39,96	38,65

Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu, 2014 i INE.

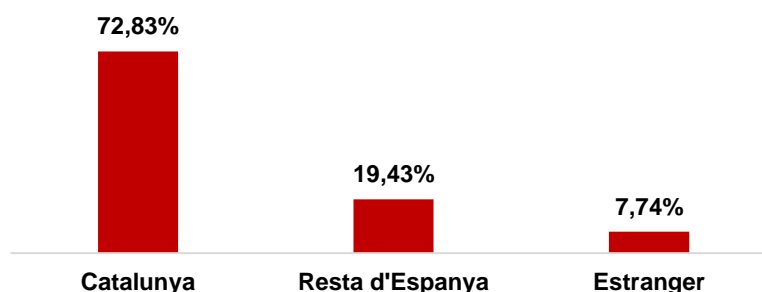
¹ Quocient entre el nombre de nascuts/des vius/ves registrats/des en un any determinat i la població a meitat del període.

² Relació entre el nombre de nascuts/des vius/ves per cada 1.000 dones en edat fèrtil (entre 15 i 49 anys).

A les anteriors variables sociodemogràfiques, s'afegeix el lloc de naixement de la població que resideix a Castellbisbal. Aquesta nova mirada ha de permetre identificar, en termes quantitativus, el creixement demogràfic que ha suposat pel municipi de Castellbisbal alhora que, en termes qualitativus, ha de copsar les diferents procedències per a saber identificar quantes dones i quants d'homes s'incorporen a la realitat municipal i des de quines cultures i nacionalitats.

En primer lloc, segons el lloc de naixement, el següent gràfic indica que el 72,83% (9.005) és població nascuda a Catalunya, seguit de 19,43% (2.402) que han nascut a la resta d'Espanya i el 7,74% (957) que representen les persones estrangeres, és a dir, nascudes fora de l'estat espanyol.

Gràfic 3. Població segons lloc de naixement. 2015



Font: Elaboració pròpia partir de: IDESCAT. Padró continu, 2015.

Seguint amb les dades de l'IDESCAT del padró continu, l'exercici d'anàlisi mostra que l'increment poblacional de Castellbisbal ha estat provocat en gran mesura per l'arribada de

persones provinents de Catalunya, seguit de la resta d'Espanya, i en menor mesura, per persones provinents de l'estranger.

Taula 7. Població segons lloc de naixement i zona de residència, 2015

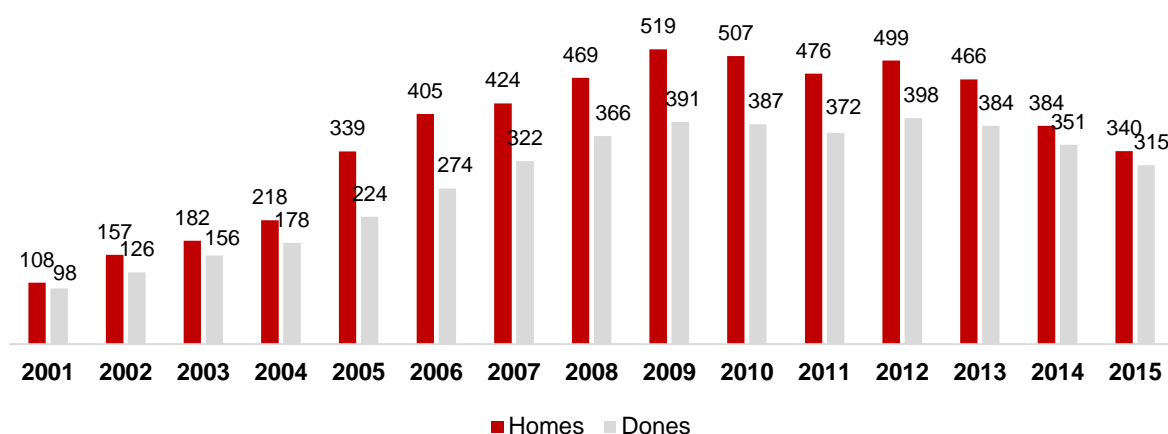
Àmbit geogràfic	Homes	Dones	Total
<i>Mateix municipi prov Taula 8.. Barcelona</i>	17%	15%	32%
<i>Diferent municipi prov. Barcelona</i>	34%	33%	68%
Total província de Barcelona	51%	49%	72%
<i>Girona, Lleida i Tarragona</i>	0,83%	0,8%	1,6%
Total Catalunya	51%	49%	73%
<i>Altre comunitat autònoma</i>	9%	10%	19%
Total nascuts/des a Espanya	47%	45%	92%
Total nascuts/des a l'estranger	3,84%	3,8%	7,7%

Font: Elaboració pròpia partir de Diputació de Barcelona, Hermes, dades INE, Padró continu

Per **nacionalitats**, segons dades d'Hermes de la Diputació de Barcelona a partir de dades del INE, el 92% (11.407) és població espanyola, i el 7,74% (957) és estrangera. D'aquesta població estrangera, el 3,84% (476) són homes, i el 3,89% (481) dones.

En el següent gràfic es pot apreciar l'evolució de la població estrangera des del 2001 fins al 2015, es pot observar que el creixement no ha estat proporcionat entre homes i dones, donat que hi ha hagut més homes que dones estrangeres.

Gràfic 4. Evolució de la població estrangera de Castellbisbal per sexes

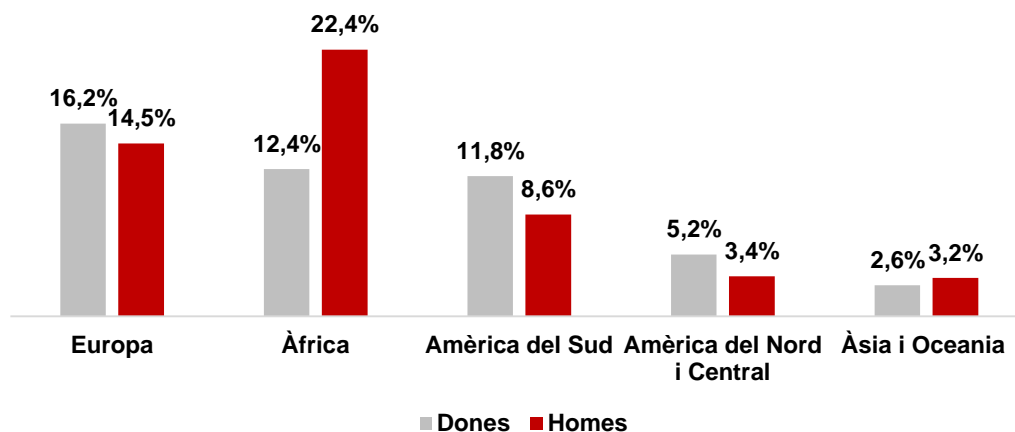


Font: Elaboració pròpia a partir de l'IDESCAT, 2015

El col·lectiu més nombrós de la població estrangera és d'origen africà, que representa el 34,7% (227) del total de la població estrangera a Castellbisbal, on el 12,4% (81) són dones i el 22,3% (146) són homes. El següent col·lectiu, se situaria a les persones procedents d'Europa (tant de la Unió Europea com de la resta del continent Europeu) representen el 30,7% (201) de la població estrangera, on el 16,18% (106) són

dones i el 14,50% (95) són homes. Aquests dos col·lectius, africà (34,7%) i europeu (30,7%), representen la majoria de població estrangera de Castellbisbal. En referència a la **taxa d'estrangeria global** representa un total de 5,3%, on hi ha un 5,42% d'homes i 5,17% de dones.

Gràfic 5. Població estrangera per continents i sexe



Font: elaboració pròpia a partir de l'IDESCAT 2015

Taula 9. Taxa de estrangeria global de Castellbisbal, 2015

Indicador	Homes	Dones	Total
Taxa estrangeria global(%)	5,42%	5,17%	5,3%

Font: Elaboració pròpia a partir de l'IDESCAT, 2015

4.2 Estructura de les llars

A l'actualitat aproximar-se a l'estructura i les característiques de les llars és analitzar les diferents tipologies de nuclis familiars que conformen la nostra societat. Així, des de les llars unipersonals fins les parelles de fet, passant per la tipologia més extensa de la família nuclear i molt més reduïda de la família extensa, fins a les creixents famílies monoparentals o monomarentals, i finalment, les famílies reconstruïdes.

Des de la perspectiva de gènere el focus d'anàlisi se situa especialment en aquelles llars encapçalades per una dona adulta al càrrec d'un infant o més menors d'edats o no. I és que **les famílies monoparentals modifiquen els esquemes familiars tradicionals, tot i que n'absorbeixen totes les conseqüències que això comporta**: dificultats de conciliació de temps personals, familiars i laborals, pobresa, problemes d'estrès, salut, sobreocupació, discriminació, exclusió i invisibilització.

Les famílies monoparentals han augmentat significativament en els darrers anys, però dissortadament no es disposen de dades actualitzades. La condició de monoparentalitat sovint està exposada i associada a situacions de major vulnerabilitat i risc d'exclusió social. El fet que no sempre les responsabilitats integrals de la cura i atenció als infants menors (atenció, menjar, roba, neteja, escola, transports, ...) poden ser compartides amb les ex-parelles, deriva en què aquestes dones veuen reduïda la seva capacitat d'autonomia.

A l'igual que en el cas de la monoparentalitat, les llars unipersonals han augmentat de manera important en els darrers anys: segons les dades de la Diputació de Barcelona obtingudes a través de l'IEC¹, al 2011 hi havia 629 llars unipersonals, és a dir, amb una sola persona. La majoria de les llars unipersonals estan formades per dones que viuen soles, a causa d'una separació i/o divorci, o viduïtat. La composició geogràfica i urbanística de fa posar una especial atenció tan a les llars unipersonals de dones grans que viuen soles com de les llars monomarentals amb filles i fills a càrrec que poden quedar distanciades del nucli central de Castellbisbal.

a) Grandària i tipologia d'habitatges

Les dades oficials disponibles són del cens de 2011, tot i que la població s'ha incrementat considerablement com ha quedat recollit a l'apartat anterior, a la taula següent es perfilen les tendències de les formes de convivència.

El 50,02% de les dones de Castellbisbal resideix en una llar formada per una parella amb fills/es i 1 de cada 4 (23,37%) en parella i sense fills/es. D'altra banda, el 8,13% de les dones viu a una llar monoparental.

¹Informació estadística local. Hermes. *Demografia, llars segons nombre de persones*. Recuperat dia 12 de gener de 2017, de: <http://www.diba.cat/hg2/presentaciomun.asp?pid=861>

Taula 10. Tipus de llar on resideixen les dones de Castellbisbal, 2011

Tipus de llar	Castellbisbal (2011)
Unipersonal	14,79%
Parella (amb o sense altres persones)	23,37%
Parella amb fills i/o filles (amb o sense altres persones)	50,02%
Monoparental	8,13%
Altres (2 nuclis, sense nucli...)	-

Font: Elaboració pròpia a partir de IDESCAT. Cens de població i habitatges de l'INE, 2011

Les dades de l'estat civil per sexe del cens de la població i habitatges de l'INE de 2011 confirmen les tendències de la tipologia de llars: la majoria de dones estan casades (25,28% del total), i un 19,36% estan solteres. Destaca que un 3,35% de les dones estan vídues, i un 0,52% separades o divorciades. De tota manera, en aquesta tipologia caldria incloure les parelles de fet.

Taula 11. Estat civil per sexe, 2016

Estat civil	Homes	Dones	Total
Solter/a	24,6%	19,36%	43,96%
Casat/da	25,08%	25,28%	50,37%
Vidus/es	0,98%	3,35%	4,33%
Separat/da o Divorciat/da	0,8%	0,52%	1,32%

Font: Elaboració pròpia a partir de IDESCAT. Cens de població i habitatges de l'INE

El creixement demogràfic del municipi en els darrers anys, lògicament, ha estat acompanyat d'un creixement en el nombre de habitatges construïts de nova planta, però aquest increment no ha sigut molt significatiu donat que des de el 2010 fins al 2015 només s'han acabat 75 habitatges de nova planta (incloent els habitatges de protecció oficial, que des de el 2010 no s'han construït).

Taula 12. Habitatges construïts de nova planta acabats, 2010-2015

Anys	Habitatges acabats amb protecció oficial i sense protecció oficial
2010	31
2011	7
2012	20
2013	9
2014	7
2015	1
Total	75

Font: Elaboració pròpia a partir del Programa Hermes, Diputació de Barcelona.

Taula 13. Habitatges construïts de nova planta acabats, 2015

Anys	Habitatges iniciats amb protecció oficial	Habitatges iniciats	Habitatges acabats amb protecció oficial	Cèdules habitabilitat (primera ocupació)	Habitatges acabats
2015	0	3	0	5	1

Font: Elaboració pròpia a partir del Programa Hermes, Diputació de Barcelona.

b) Habitatge i situació econòmica

En relació a la **Borsa Jove d'habitatge de Castellbisbal**, gestionada per la Regidoria d'Habitatge s'han realitzat, durant el segon semestre del 2012, una inscripció i durant el 2013 s'han fet 3 inscripcions². Malgrat això, s'informa que no es disposen a l'actualitat de dades municipals de Castellbisbal sobre els ajuts ni dades desagregades per sexe.

Arran de la crisi econòmica actual, una de les conseqüències ha estat la destrucció de llocs de treball i les dificultats amb el manteniments dels habitatges. D'aquesta manera, s'ha considerat important incloure que a la Memòria Local d'Habitatge 2012-2013, s'informa que pel que fa a les prestacions per Allotjament Alternatiu, destaca que es detecten més situacions de dificultats amb l'habitatge, fet que fa que algunes famílies vagin a viure amb altres nuclis familiars. L'Ajuntament disposa de diverses subvencions per a poder facilitar allotjament a les persones de Castellbisbal, com ara les subvencions per a la redacció d'un Pla Local d'Habitatge, suport econòmic per fer front al cost del servei d'intermediació hipotecària o la subvenció per l'estudi de provisió d'habitatge social.

En el document sobre el Pla d'Ordenació urbanística municipal de Castellbisbal³ del 2007 es recullen quines serien les futures necessitats residencials. El document afirma que els grups socials que poden tenir més dificultats per accedir a un habitatge adequat són els joves i la gent gran. En referència a la gent gran s'indica que, a mig termini, no es manifesta una demanda estructurada d'habitatge pel predomini de la disposició d'un habitatge de propietat i el manteniment de les xarxes familiars de solidaritat intergeneracionals, recau en la família la cura de les persones que necessiten atenció especial.

En l'actualitat, Castellbisbal compta amb Servei d'Atenció Domiciliària i amb un Centre de Dia al nucli urbà, amb servei de transport propi (també existeix línia estable de transport entre el nucli urbà i les diferents zones residencials de Castellbisbal i també amb l'estació de RENFE).

En referència als joves que cerquen un primer habitatge, seran els principals protagonistes de la futura demanda d'habitatge. El principal problema d'accessibilitat que es planteja és de capacitat econòmica. L'equiparació creixent dels preus de l'habitatge a Castellbisbal amb la zona metropolitana, així com l'escassa oferta de fórmules alternatives a la compra, dificultaran i endarreriran l'emancipació dels i les joves.

2 Annex: Gràfic 1 – Inscripcions al registre sol·licitant la Borsa Jove d'Habitatge.

3 Registre de plantejament urbanístic de Catalunya. Pla d'ordenació urbanística municipal, Castellbisbal. Recuperat dia 16 de gener de 2016, de:

<http://ptop.gencat.cat/rpuportal/AppJava/cercaExpedient.do?reqCode=veureDocument&codintExp=234048&fromPage=load>

5. Diagnosi de gènere

a) Línia estratègica 1. Compromís amb la igualtat

Aquesta línia estratègica té **per objectiu situar la igualtat entre homes i dones com a dret fonamental de totes les persones i com a valor central de l'acció municipal**. La diagnosi de gènere d'aquesta línia, per tant pretén conèixer com són les polítiques d'igualtat de gènere a l'Ajuntament de Castellbisbal, quin és el compromís institucional del consistori així com la cultura de treball transversal de gènere existent. Una organització compromesa amb la igualtat que treballa coordinadament per les polítiques de gènere podrà desenvolupar la resta de línies estratègiques de forma eficaç i sostenible.

Per a la diagnosi de la Línia estratègica 1, es tenen en compte els següents elements:

- Compromís institucional amb les polítiques d'igualtat de gènere
- Transversalitat de gènere a l'Ajuntament de Castellbisbal

a) Compromís institucional amb les polítiques d'igualtat de gènere

L'Ajuntament de Castellbisbal impulsa les polítiques de gènere a través de la **Regidoria de Polítiques d'Igualtat**. Compta amb una estructura estable de recursos humans conformada per:

- Regidora
- Cap d'Àrea
- Personal de confiança
- Suport tècnic i administratiu

La Regidoria de Polítiques d'Igualtat compta amb un **I Pla d'Igualtat de Gènere de Castellbisbal**, 2009-2013, que es va aprovar una primera pròrroga pels anys 2014 i 2015, pel Ple Municipal, al juny de 2013, i una segona pròrroga aprovada al 2016 fins al juny de 2017.

El compromís amb la igualtat de gènere, l'Ajuntament de Castellbisbal l'emmarca a través de la Regidoria de Polítiques d'Igualtat, el SIAD (que es desenvolupa en la següent línia estratègica), la commemoració del 8 de març i del 25 de novembre, així com tot el treball coeducatiu i transversal amb algunes àrees de l'ajuntament, com ara, educació, salut, participació ciutadana, serveis socials i esports.

Un punt fort de compromís, esdevé, així l'organització de jornades per la igualtat durant el mes de març. Durant aquestes jornades es varen dur a terme diverses activitats com ara,

cinema, cafè-tertúlia jove o exposicions entre altres activitats⁴. Aquest any passat 2016, el lema va ser “*Perquè les dones no volem ni més drets ni més oportunitats que els homes, volem els mateixos!. Ni més ni menys.*” Des de l'Àrea de Polítiques d'Igualtat de l'Ajuntament es convidava amb una proposta oberta per a totes i tots a jugar plegats, a caminar plegats, a aprendre, a reflexionar, a gaudir de manera conjunta, homes i dones.

b) Transversalitat de gènere a l'Ajuntament de Castellbisbal

El I Pla d'Igualtat de Gènere Municipal de Castellbisbal tenia una metodologia transversal entre diferents àrees municipals.

En efecte, aquest I Pla d'Igualtat ha anat treballant amb diferents àrees i regidories duent a terme accions concretes:

- **Àrea d'Igualtat:** dotar de transversalitat al programa Dona, treballant coordinadament amb tots els àmbits.
- **Àrea d'Esports:** Analitzar les dades segregades per sexe i promoure l'esport femení.
- **Àrea de Benestar Social:** coordinació amb altres àrees per preveure accions d'actuació en perspectiva de gènere amb tots els col·lectius.
- **Àrea de Cultura:** potenciar la creació d'associacions de dones, crear actes específics adreçats a dones y fomentar els espais de recuperació de la memòria històrica de les dones.
- **Àrea de Salut i Sanitat:** sensibilitzar i formar en salut en dones als i les professionals del món sanitari i accions preventives i de suport fora dels centres sanitaris i obtenir dades sanitàries.
- **Àrea d'Obres, Urbanisme i Serveis Municipals:** adequar el recorregut i els horaris del transport públic, formar en gènere al personal tècnic i habilitar els espais municipals per a la cura de criatures.
- **Àrea de Solidaritat i Cooperació:** incorporar la perspectiva de gènere en l'àmbit de la solidaritat, visibilitzar el col·lectiu de dona com a grup específic dins la pobresa, la precarietat i la marginació i promoure la solidaritat entre dones.
- **Àrea d'Educació:** incidir en l'educació amb perspectiva de gènere, educant l'alumnat en la igualtat, promoure la coeducació en igualtat de gènere entre centre i família i promoure la igualtat dins dels centres educatius a nivell intern.
- **Àrea de Seguretat Ciutadana:** donar eines per una major eficàcia en la lluita contra la violència de gènere en l'àmbit intern i/o organitzatiu i en l'àmbit extern i/o ciutadania.
- **Àrea de Règim Intern:** garantir la transversalitat del principi d'igualtat de tracte entre dones i homes en polítiques d'acció municipal, igualtat en l'ocupació pública, adequació de les estadístiques i estudis i comunicació interna i externa amb contingut i llenguatge igualitari.

4 Castellbisbal.cat. Ni més, ni menys. Jornades per la igualtat. Recuperat dia 17 de gener, de: http://www.castellbisbal.cat/media/repository/agenda/2016/03marc/2902160902_programajornadesperlaigualtat2016.pdf

- **Àrea de Promoció Econòmica:** promoure la presència de les dones en l'àmbit empresarial i millorar les condicions de treball de les dones.
- **Àrea de Comerç:** visibilitzar el paper de les dones en el comerç tradicional, assessorar el comerç en la llei d'igualtat i incloure la paritat en l'Associació de Comerciants.
- **Àrea d'Ocupació:** promoure actuacions per afavorir un canvi cultural i de valors vers la igualtat d'oportunitats en l'àmbit laboral.
- **Àrea de Turisme:** visibilitzar la riquesa de l'experiència de les dones de cara al turisme i promoure la igualtat de gènere del turisme.
- **Àrea de Joventut:** incentivar la paritat entre col·lectius joves, posar a disposició espais físics i plataformes de debat i reflexió sobre la igualtat, educar en la igualtat, incentivar la recerca amb perspectiva de gènere, eradicar la violència de gènere en la joventut, promoure recursos sobre sexualitat i vetllar per la salut física i/o emocional de la gent jove.

Finalment cal esmentar que, en relació al llenguatge no sexista, no es disposa de cap manual específic, però des del Servei de Comunicació s'informa que aquest aspecte sí que es té en compte a les comunicacions de l'Ajuntament.

b) Línia estratègica 2. Acció contra la violència masclista

A Catalunya, amb l'aprovació pel Parlament de la **Llei 5/2008, del 24 d'abril, pel dret de les dones a eradicar la violència masclista**, s'incorpora la següent definició jurídica de la violència masclista: **“La violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat”**. Com recull la llei, la violència masclista sobre les dones pot ser exercida d'alguna de les formes següents: violència física, violència psicològica, violència sexual i abusos sexuals i violència econòmica.

La Llei informa dels **instruments legals** als quals les dones tenen dret i que, de manera abreujada, són: dret a la protecció efectiva, dret a l'atenció i l'assistència jurídiques, personalització de la Generalitat, dret a l'atenció i l'assistència sanitàries, drets econòmics, dret d'ocupació i de formació ocupacional i el dret a la Xarxa d'atenció i recuperació integral específic per a les dones que pateixen violència masclista.

La línia estratègica 2 té la voluntat de disminuir l'impacte de la violència masclista i avançar en la seva eradicació. En la diagnosi d'aquesta línia s'avalua quin impacte té la violència masclista a Castellbisbal així com quina resposta ofereix el municipi a través dels serveis públics. Es prenen en consideració, doncs, els següents aspectes:

- Serveis per a l'eradicació de la violència masclista a Castellbisbal
- Impacte de la violència masclista a Castellbisbal
- Activitats de sensibilització vers la violència masclista

a) Serveis per a l'eradicació de la violència masclista a Castellbisbal

L'acció contra la violència masclista és un element de treball clau dins de la Regidoria de Polítiques d'Igualtat a Castellbisbal. L'Ajuntament lluita per eliminar la violència contra les dones, incidint en la lluita i en la prevenció de les violències de gènere i en la necessitat d'una actuació conjunta entre administracions per eliminar aquesta xacra social.

Compta amb els següents serveis:

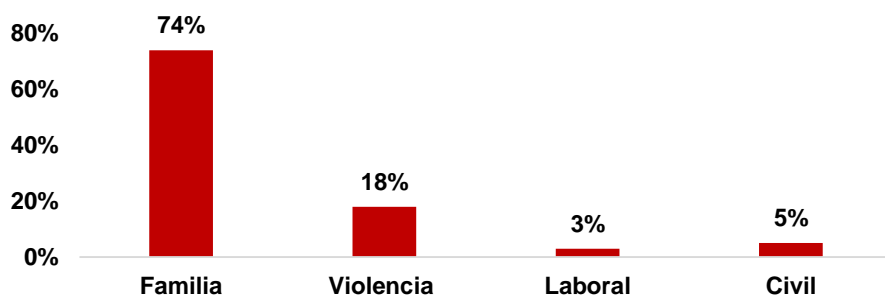
- **SIAD CASTELLBISBAL (Servei d'Informació i Atenció a les Dones):** aquest Servei ens ofereix un resum anual de les intervencions o actuacions realitzades pels serveis jurídics i psicològics, aquestes són: 42 dones ateses, 134 atencions realitzades, 8 dones ateses pel servei d'assessorament psicològic, 88 atencions realitzades pel servei d'assessorament psicològic, 34 dones ateses pel servei jurídic, 46 atencions realitzades pel servei d'assessorament jurídic i 9 dones usuàries en situació de violència masclista.
- **Assessoria jurídica per a dones:** aquest servei d'assessorament jurídic està adreçat a les dones. És un servei gratuït i s'hi pot accedir demanant cita prèvia al departament de Serveis Socials. Al 2015, s'han realitzat un total de 46 atencions a un total de 34 dones. La majoria de les dones ateses eren espanyoles d'entre els 40 i els 49 anys.
- **Atenció Psicològica per a dones:** és un servei d'atenció psicològica a les dones i també, si és necessari, per als seus fills i filles. És un servei gratuït i s'hi pot accedir amb cita prèvia al departament de Serveis Socials.
- **Grup d'Atenció a la Víctima:** és un servei integrat per un grup de policies locals, especialment formats per atendre a dones que han patit violència de gènere. Aquest servei actua de forma coordinada amb els Serveis Socials de l'Ajuntament així com amb professionals sanitaris del CAP amb l'objectiu d'oferir la millor atenció i acompanyament a les víctimes. Aquest servei també intervé en cas de detectar situacions de desemparament, abandonament, incompliment de sentències judicials, delictes contra la llibertat sexual i qualsevol altra que requereixi el tractament policial amb persones en situacions desfavorides. S'hi pot adreçar qualsevol víctima d'agressions masclistes o també persones properes a una persona que en pateixi. Aquest servei està les 24 hores del dia els 365 dies de l'any.
- **Protocol d'actuació/atenció en casos de violència masclista:** és un servei que ha de donar resposta als diferents moments i necessitats del procés de les dones maltractades. Aquest circuit consta de diferents línies d'actuació segons la tipologia de la demanda, la situació d'urgència, la presència de lesions físiques o la voluntat de denúncia. Els agents clau que intervenen de forma coordinada són els següents: l'àmbit policial, Serveis Socials, el SIAD (Servei d'Informació i Atenció a les Dones), salut i l'àmbit judicial. A més, el servei alberga una Comissió de Seguiment que vetlla pel compliment del protocol mitjançant reunions trimestrals.

b) Impacte de la violència masclista a Castellbisbal

- **Servei d'Assessorament Jurídic**

El servei d'Assessorament Jurídic destaca que, en la majoria dels casos, el motiu de la consulta està relacionat amb temes de família i separacions (74%) però, en segon lloc, s'emmarquen consultes de les dones que es troben en situacions de violència masclista (18%). Aquestes últimes es troben en processos de separació i se senten assetjades, ja separades però amb incompliments de sentència per part de les ex-parelles, veient-se obligades a anar per la via judicial a una execució i, en algun cas, amb ordres d'allunyament.

Gràfic 6. Tipologia de les consultes, 2015



Font: elaboració a partir de la Memòria de l'Àrea d'Igualtat de l'Ajuntament de Castellbisbal, 2015.

- **Servei d'Atenció Psicològica per a dones**

S'han realitzat per part de la psicòloga, un total de 88 intervencions a dones de Castellbisbal durant l'any 2015. Cal afegir, que el servei psicològic prioritza l'atenció a dones en situacions de violència de parella.

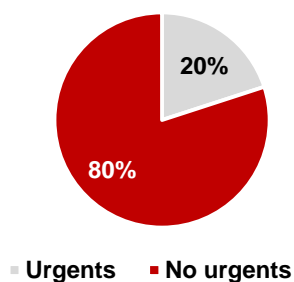
Taula 14. Tipologia d'intervencions. 2015

TIPOLOGIA D'INTERVENCIONS	TOTAL
Primera Entrevista	3
Nova Demanda	1
Seguiment a Dones de l'Anterior Any	4
Seguiment Presencial	58
Seguiment Telefònic	1
No presentada	10
No presentada a la primera visita	0
Avisa que NO POT VENIR	9
Informes	1
Coordinació Professional	1
Total	88

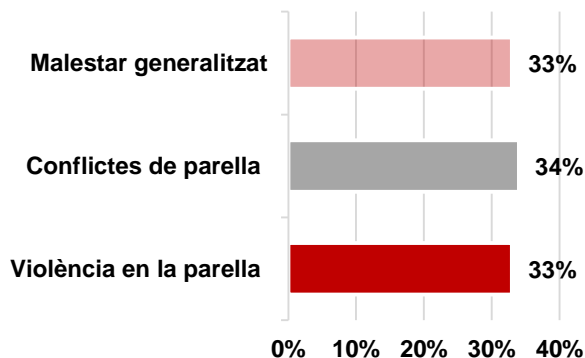
Font: elaboració a partir de la Memòria de l'Àrea d'Igualtat de l'Ajuntament de Castellbisbal, 2015.

Tal i com s'observa al gràfics següent, i pel que fa al **Servei d'Atenció Psicològica**, el caràcter de la demanda ens mostra que el 80% dels casos són no urgents i per tant amb cita prèvia, cal destacar, però, que aquest 2015 hi ha hagut un 20% de casos urgents. Durant el 2015, el servei d'Atenció Psicològica ha atès el mateix nombre de dones per conflictes de parella, malestar generalitzat i violència en la parella.

Gràfic 7. Caràcter de la demanda 2015



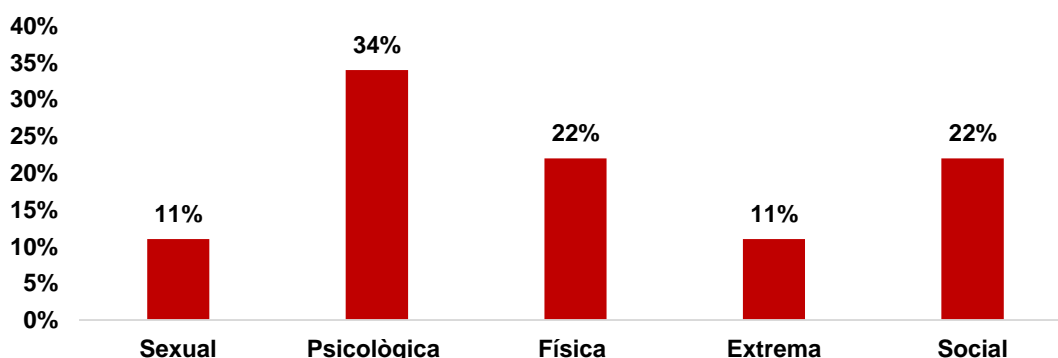
Gràfic 8. Causa detonant 2015



Font: elaboració a partir de la Memòria de l'Àrea d'Igualtat de l'Ajuntament de Castellbisbal, 2015.

La Declaració de Beijing 1995 descriu el significat de "violència contra la dona" a l'article 113: "L'expressió violència contra la dona es refereix a tot acte de violència basat en el gènere que té com a resultat possible o real un dany físic, sexual o psicològic, incloses les amenaces, la coerció o la privació arbitrària de llibertat, tant en la vida pública com en la privada.". A continuació, i com es pot apreciar al gràfic 18, la tipologia de violència que s'exerceix amb major mesura és de tipus psicològica (34%) en comparació amb la física (22%), extrema (11%), social (22%) i sexual (11%).

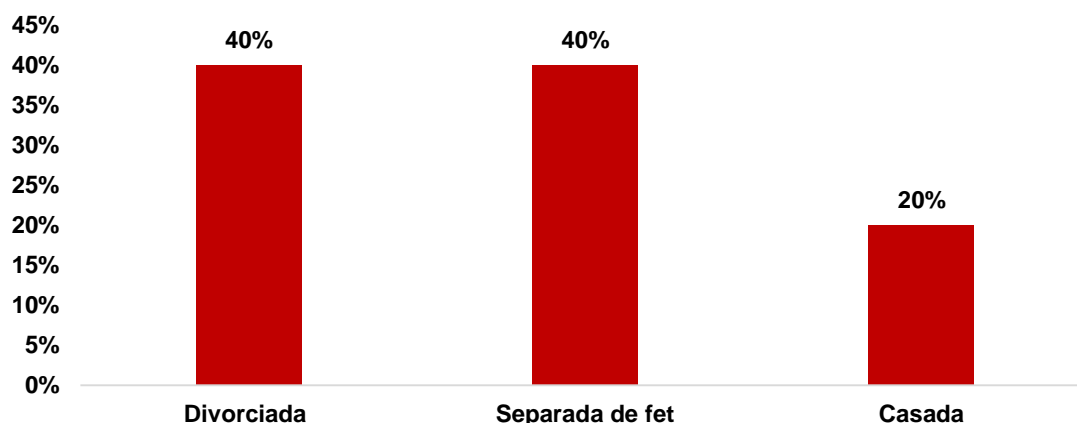
Gràfic 9. Tipus de violència, 2015



Font: elaboració a partir de la Memòria de l'Àrea d'Igualtat de l'Ajuntament de Castellbisbal, 2015.

Pel que fa al perfil de les dones víctimes de la violència masclista aquestes són majoritàriament divorciades o separades de les seves parelles (40%) en comparació amb les casades (20%). Aquestes dades ens indiquen que les dones que acudeixen a aquests serveis psicològics són dones que han trencat el lligam amb la parella però, tot i així, pateixen violència de gènere i necessiten d'ajuda i/o suport extern per fer front aquesta problemàtica.

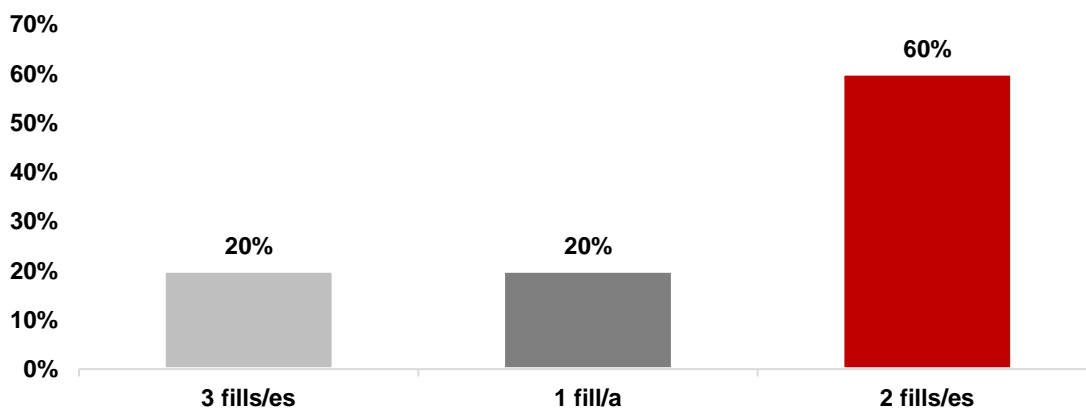
Gràfic 10. Estat civil, 2015



Font: elaboració a partir de la Memòria de l'Àrea d'Igualtat de l'Ajuntament de Castellbisbal, 2015.

Al següent gràfic s'aprecia que la majoria d'aquestes dones tenen 2 fills/es en comparació amb les altres dos categories.

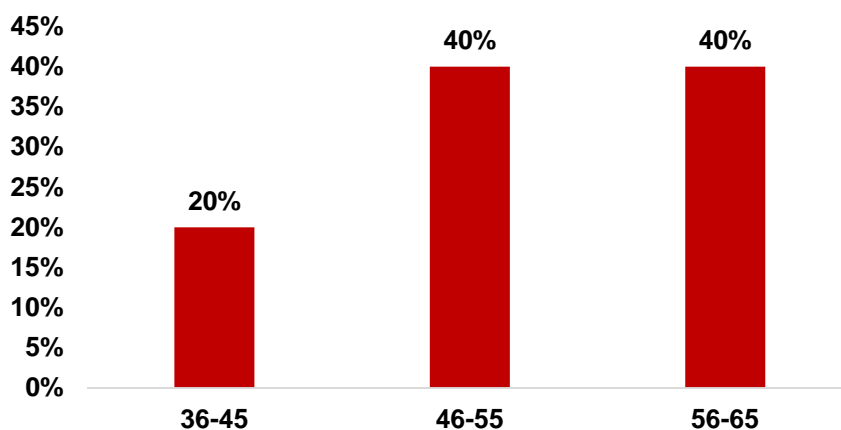
Gràfic 11. Nombre de fills/es a càrrec, 2015



Font: elaboració a partir de la Memòria de l'Àrea d'Igualtat de l'Ajuntament de Castellbisbal, 2015.

Pel que fa a l'edat, en major mesura són dones que tenen entre 46 i 55 anys (40%) i entre 56 i 65 anys (40%) en comparació amb les dones que tenen entre 36 i 45 anys (20%). Considerant que la violència masclista és un fenomen transversal a totes les edats, aquestes dades ens mostren que els serveis d'Atenció Psicològica de Castellbisbal són usats per dones adultes a partir dels 46 anys, però no per dones joves menors de 30.

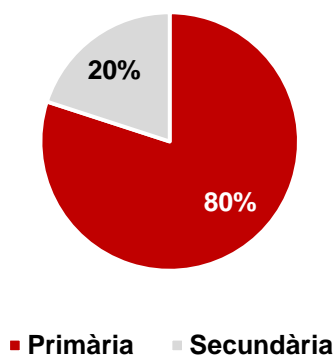
Gràfic 12. Edat, 2015



Font: elaboració a partir de la Memòria de l'Àrea d'Igualtat de l'Ajuntament de Castellbisbal, 2015.

Sobre el **nivell d'estudis**, les dones que han acabat la Primària representen el 80% i les dones que han acabat la Secundària representen tan sols el 20%. El gràfic, per tant, ens mostra que són les dones menys qualificades i formades les que acudeixen en major mesura als serveis d'Atenció Psicològica per a dones de Castellbisbal.

Gràfic 13. Nivell d'estudis



Font: elaboració a partir de la Memòria de l'Àrea d'Igualtat de l'Ajuntament de Castellbisbal, 2015.

En resum, entre les dones que acudeixen a aquests serveis hi predominen dones a partir dels 40-50 anys, separades i amb nivell d'estudis baix. El motiu de les consultes sol ser per temes familiars, concretament per temes de separació, però en segon lloc es troben els temes relacionats amb la violència masclista. El tipus de violència exercida amb major grau és la violència psicològica seguida de la física i la social.

c) Activitats de sensibilització vers la violència masclista

Per a la sensibilització de la població vers la xacra social de la violència masclista, una de les principals actuacions és la commemoració del 25 de novembre, Dia Internacional contra la Violència Masclista.

A Castellbisbal, l'any 2015 l'ajuntament va llegir el manifest institucional del dia internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones que va ser consensuat per la Generalitat de Catalunya, les Diputacions i les associacions municipalistes amb motiu de la commemoració d'aquesta diada. El lema de **l'ajuntament l'any 2016 va ser: "Drets per a tothom"** ja que es va fer coincidir la commemoració amb el Dia Internacional dels Drets dels Infants. El manifest es va llegir al Ple Municipal del dia 28 de novembre⁵.

A més a més, Castellbisbal organitza, pels volts d'aquesta data, unes jornades per l'eradicació de la violència vers les dones. El 2015 es va celebrar la VIII edició.

Taula 15. VIII Jornades per l'eradicació de la violència vers les dones

ACTE	Dones	Homes	Total
Dg. 22 de novembre V Cursa / Caminada solidària contra la violència de gènere	427	150	577
DII. 23 i dt. 24 de novembre Taller de defensa personal per a noies joves. De 19h a 20h a l'IES Les Vinyes	6	-	6
25 de novembre Lectura del manifest del Dia Internacional per l'eliminació de la violència vers les dones Actuació musical de l'alumnat de l'Escola Municipal de Música Miquel Blanch	85	13	98
Div. 27 de novembre Xerrada La importància de la tasca preventiva per a l'eradicació de la violència de gènere, a càrrec de Leticia Sánchez Moy, de l'associació Tamaya, a la sala de Plens de l'Ajuntament	12	-	12
Del 20 de novembre al 18 de desembre Exposició La representació dels cossos de les dones, de l'Observatori de les dones. Al Casal de la Gent Gran de la Plaça de l'Església	30	15	45

Font: elaboració a partir de la Memòria de l'Àrea d'Igualtat de l'Ajuntament de Castellbisbal, 2015.

⁵Manifest institucional. Dia internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones. Recuperat dia 17 de gener, de: http://www.castellbisbal.cat/media/repository/actualitat/2016/11-novembre/0411161202_manifest-25-novembre-2016.pdf

Dins d'aquestes jornades, es va realitzar una cursa contra la violència de gènere⁶ on més de 550 persones varen participar, quasi el doble que l'any anterior. Aquesta cursa va permetre recaptar més de 1.150 euros que es varen destinar íntegrament a una associació sense ànim de lucre que treballa per fer front a la violència masclista i a les desigualtats entre homes i dones.

Aquesta cursa/caminada de caire familiar ha esdevingut al llarg dels darrers anys una de les activitats centrals de les Jornades contra la violència de gènere, no només per l'alt índex de participació que ha anat creixent any rere any, sinó també per la transversalitat en l'organització de la proposta en la qual participen i col·laboren varies àrees municipals, i sobretot pel grau de sensibilització i visibilitat que representa aquesta activitat a la població de Castellbisbal.

També es van realitzar tallers de defensa personal per a noies joves, on n'hi van participar 6; es va fer una altra lectura del manifest amb acompanyament musical per part de l'alumnat de l'Escola de Música Miquel Blanch, amb una participació de 98 persones (85 dones i 13 homes); es va realitzar una xerrada sobre la importància de la tasca preventiva per a l'eradicació de la violència de gènere on hi van assistir 12 dones; i es va fer una exposició sobre la representació dels cossos de les dones que van visitar 45 persones (30 dones i 15 homes).

I per últim, també a finals de l'any 2015, per conscienciar als joves sobre l'eradicació de la violència masclista i la igualtat entre homes i dones, es va realitzar el concurs PIULA contra la violència masclista⁷, en aquest concurs hi podien participar joves d'entre 14 i 30 anys on havien de crear una frase per respondre a la pregunta "*Què fas tu per no ser sexista?*" i que no tingués més de 110 caràcters, com un *twitter*.

6 Castellbisbal. Cursa contra la violència de gènere duplica el nombre de participants. Recuperat dia 17 de gener, de: <http://www.castellbisbal.cat/el-municipi-per-temes/politiques-digualtat/id-5329-2015-11-23-la-cursa-contra-la-violencia-de-genere-duplica-el-nombre-de-participants.html>

7 Castellbisbal. Concurs PIULA contra la violència masclista. Recuperat dia 17 de gener, de: <http://www.castellbisbal.cat/el-municipi-per-temes/politiques-digualtat/id-5180-2015-11-13-concurs-piula-contra-la-violencia-masclista.html>

c) Línia estratègica 3. Drets i qualitat de vida

La línia estratègica 3 té per objectiu promoure les condicions per a que totes les persones gaudeixin d'una vida digna, respectant els principis d'universalitat i singularitat, és a dir, tenint en compte la diversitat de situacions i el cicle de vida de les persones.

És precisament el gènere un dels factors que més impacte té en les condicions de vida de les persones. La salut, els esports, el benestar i fins i tot el disseny de les ciutats no són neutres al gènere i és per això que la inclusió de la perspectiva de gènere en aquests àmbits és essencial per assolir unes condicions de vida dignes per a tothom.

Per a la diagnosi de gènere d'aquesta línia s'han tingut en compte aquests aspectes:

- **Serveis Socials**
- **Disseny de la ciutat**
- **Salut**
- **Esports**

a) Serveis socials

Els Serveis Socials d'Atenció Primària són el primer nivell del sistema públic de serveis socials als quals la ciutadania es pot adreçar. Tenen per objecte contribuir a la millora de la qualitat de vida de tots els ciutadans i ciutadanes i, de manera específica, d'aquelles persones que per diferents raons necessiten un suport especial.

En el cas de Castellbisbal, l'organització dels Serveis Socials depèn de la regidoria de Serveis a la Ciutadania.

Les competències que assumeix aquesta àrea són els següents:

Competències dels Serveis Socials d'Atenció Primària de Castellbisbal

- Gestió del fons municipal per garantir necessitats bàsiques
- Assistència social, educació social, treball familiar
- Gestió dels serveis d'atenció domiciliària
- Tramitació d'ajuts socials
- Integració de persones amb discapacitat
- Relacions i serveis a la immigració
- Conveni Punt de Trobada
- Conveni Casa d'Emergències
- Teleassistència
- Promoció del voluntariat

L'equip bàsic d'atenció primària està conformat per un equip multidisciplinari de professionals que faciliten l'accés als diferents recursos socials existents. En l'actualitat

Castellbisbal disposa d'un equip d'atenció primària de Serveis Socials compost per 1 cap de departament, 4 treballadors/treballadores socials, 2 educadors/educadores socials, 1 treballadora familiar i 1 dinamitzador/dinamitzadora de gent gran.

Els principals serveis d'atenció a les persones de que disposa Castellbisbal es recullen seguidament:

Principals serveis d'atenció a les persones de Castellbisbal

- 1 Espai polivalent. Espai de la Plaça
- 1 Casal infantil (al nucli urbà i a la urbanització Santeugini) (El Mirador)
- 1 Centre de dia (El Serral)
- 1 CAP Dr Joan Planas
- 2 Instituts de secundària: Institut Escola Les Vinyes i Institut Castellbisbal
- 4 Centres Educatius de Primària: Escola Mare de Déu de Montserrat, Escola els Arenys, Escola Benviure, Institut Escola Les Vinyes
- 1 Llar d'infants municipal: Llar d'infants La Caseta
- 3 Llars d'infants privades: Llar d'infants Blau Cel, Llar d'infants Nostre Jardí i Escola Bressol Els Peuets
- 1 PIJ: Espai Jove d'Els Costals
- 1 Escola de Música
- 1 Espai d'Adults
- 1 Biblioteca Municipal Josep Municipal Mateu i Miró

Sobre el **perfil de les persones usuàries dels Serveis Socials municipals de Castellbisbal** se n'identifiquen bàsicament 3:

1. El més nombrós, són famílies situades principalment en la franja d'edat a partir de 40 anys i més, amb fills/es menors al seu càrrec.
2. Seguidament, famílies monoparentals per separacions i divorcis, tot i que fonamentalment es tracta de famílies monomarentals, és a dir, una dona amb infants menors al seu càrrec.
3. Per últim i en menor mesura, persones joves usuàries de serveis socials, acompanyades per les seves mares

La **tipologia de les demandes més freqüent estan relacionades amb temes econòmics**. De fet, s'han incrementat les demandes socials per la manca d'ingressos d'un o dels dos integrants del nucli familiar, tenen hipoteques, no poden assumir les despeses i necessiten ajuts socials perquè comencen a generar deutes. Pel que fa a les persones més joves, les demandes estan relacionades amb les dificultats per accedir al mercat laboral com a conseqüència de no haver finalitzat l'escolarització obligatòria.

Les entrevistes realitzades també han posat de relleu que les dones normalment el que més demanden és suport a l'atenció a gent gran i suport econòmic per no caure en l'exclusió. Concretament, són les dones de 30 a 60 anys les que més demandes fan, ja que són les que normalment es dediquen més a les tasques de cura de persones

dependents. Així, tot i que dones i homes es troben amb dificultats, elles solen ser les que més recursos demanen perquè es dediquen més a la cura de familiars.

A continuació es descriuen els principals Serveis d'Atenció a les Persones de Castellbisbal adreçats a la població en general, a les famílies, infància i adolescència i a la gent gran.

SERVEIS D'ATENCIÓ A LES PERSONES DE CASTELLBISBAL, 2016
Serveis a la població en general
<ul style="list-style-type: none">• <u>Ajuts socials:</u> Des del departament de Serveis Socials es valoren i tramiten prestacions econòmiques de diversos tipus: alimentació, subministraments, per cobrir despeses escolars i de l'habitatge...• <u>Formació i suport en diversos temes:</u> per a persones cuidadores no professionals, de detecció i prevenció del bullying
Serveis a la famílies, infància i adolescència
<ul style="list-style-type: none">• <u>Punt d'Informació Juvenil.</u> El PIJ és un servei públic que ofereix informació i assessorament als joves sobre aquells temes que els interessin i preocupen: ensenyament i beques, treball, viatges, lleure i cultura, salut, habitatge, vida social i participació...• <u>Consulta jove:</u> Aquest és un servei del departament de Salut de la Generalitat de Catalunya que compta amb el suport de l'Ajuntament impulsat des de l'Àrea de Sanitat i Salut Pública per informar i donar assessorament als joves de fins a 21 anys sobre temes relacionats amb la sexualitat, les malalties de transmissió sexual, la prevenció, les relacions afectives, etc. El servei és absolutament confidencial i gratuït i s'hi acudeix de manera individual, en parella o, fins i tot, en petits grups. Es dona atenció immediata tots els dimarts de 18.00 a 19.30 hores i també programada si cal atenció ginecològica o anàlisis, al CAP Dr. Joan Planas. El servei el realitza la llevadora o la ginecòloga.• <u>Servei jove d'orientació laboral i per a la formació:</u> Servei d'orientació per als joves en la fase de transició de l'escola al treball, especialment aquells que provenen del fracàs escolar o amb un nivell formatiu baix. El cost és gratuït.• <u>Telecentre:</u> El telecentre és un servei municipal i gratuït dins la xarxa de Punts TIC amb l'objectiu d'apropar a tota la ciutadania les noves tecnologies informàtiques i posar a l'abast la possibilitat de comunicar-se i informar-se. Tot i estar inclòs dins d'Àrea de Joventut és obert a qualsevol persona que en vulgui fer ús sense límit d'edat. S'han disposat un total de 7 ordinadors amb accés a la xarxa global INTERNET.• <u>Campanya "Suport a l'estudiant":</u> Són ajuts per a material escolar, sortides escolars i/o tallers i activitats amb cost addicional dins del centre escolar, d'educació infantil, primària i secundària obligatòria, i ajuts per a transport escolar no obligatori d'educació infantil i primària.• <u>Conveni de col·laboració amb el Consell Comarcal en matèria de transport escolar:</u> es tracta d'un conveni entre l'Ajuntament de Castellbisbal i Consell Comarcal del Vallès Occidental. L'Ajuntament assumeix part de les quotes del preu públic del servei de transport escolar no obligatori gestionat pel Consell Comarcal per a determinades famílies d'alumnes residents al municipi.• <u>Grup de suport emocional i d'ajuda mútua per a persones cuidadores no professionals:</u> l'objectiu d'aquest recurs de suport psicològic és reduir la sobrecàrrega emocional i física de la cura que poden experimentar els cuidadors i cuidadores no professionals, i millorar

la qualitat de vida de les persones en situació de dependència. Aquesta activitat és totalment gratuïta i es fan 10 sessions de 1 hora.

- Programa Salut i Escola (PsiE): és un projecte del departament de Salut que va néixer amb els objectius d'apropar els serveis de salut als centres oberts i als adolescents, mitjançant la consulta oberta als centres educatius de secundària amb les màximes garanties d'intimitat. Els eixos fonamentals són: salut mental, salut afectiva i sexual, consum de drogues i trastorns de la conducta alimentària.
- Servei de Podologia, per a la població en general
- Cessió de material sanitari de préstec (cadires de rodes, crosses, caminadors...)
- Borsa de Treball: servei d'assessorament i /o orientació en la recerca de feina, servei d'intermediació laboral

Serveis a la gent gran

- Fisioteràpia de manteniment: Adreçat a totes les persones de 65 anys o més, empadronades a Castellbisbal, i als beneficiaris del Carnet de Serveis Socials per a la Gent Gran que atorga l'Ajuntament de Castellbisbal. Per accedir a aquest servei és necessari aportar un informe del metge de capçalera o especialista. Cal demanar hora directament al Centre de Dia per a la Gent Gran El Serral. L'horari és dimarts i dijous, amb visites concertades. El cost és gratuït.
- Podologia per a la gent gran: Es tracta d'un servei prestat a la gent gran de Castellbisbal, per millorar la seva autonomia. Adreçat a totes les persones de 65 anys o més, empadronades a Castellbisbal, i als beneficiaris del Carnet de Serveis Socials per a la Gent Gran que atorga l'Ajuntament de Castellbisbal. L'horari és dilluns i dimecres, de 9 a 15 h., amb visites concertades. Cal demanar hora directament al Centre de Dia per a la Gent Gran El Serral. El cost és gratuït.
- Tallers de l'Espai de la Plaça: Oferta de tallers per a la gent gran, organitzats pel Casal de la Gent Gran. El cost és en funció del taller. Existeixen tallers d'havaneres, de memòria, de sevillanes, d'informàtica per a la gent gran, de teatre, de pintura sobre ceràmica i de salsa.
- Servei d'Ajuda a Domicili: Aquest servei el presten les treballadores familiars en els domicilis, amb l'objectiu de compensar les limitacions que tenen algunes persones en la seva autonomia personal. La sol·licitud es fa als serveis socials municipals. Cal un estudi i valoració de la situació socio-familiar per part de les professionals.
- Servei de Teleassistència: Atenció a les persones amb dependència que viuen soles o amb persones que no poden atendre-les de manera continuada. La sol·licitud es fa a través dels serveis socials municipals. Cal un estudi i valoració per part de les professionals. Pot comportar un cost econòmic pel usuari, en funció de la valoració econòmica.
- Ajuts tècnics: Facilitar l'autonomia personal de les persones amb dificultats de mobilitat. La sol·licitud es fa a través dels serveis socials municipals. Cal un estudi i valoració per part de les professionals. Pot comportar un cost econòmic pel usuari, en funció de la valoració econòmica

Serveis per a persones estrangeres

- Plataforma d'acollida lingüística per a dones novingudes: L'objectiu d'aquesta plataforma és ajudar a les dones estrangeres perquè entenguin el català i puguin participar de forma més activa en al vida social i cultural del poble.

b) Disseny de la ciutat

En termes generals, cal esmentar que la inclusió de la perspectiva de gènere en el disseny de les ciutats ha estat un dels aspectes menys treballats en les polítiques d'igualtat de gènere als municipis. No obstant això, cal recordar que és a les ciutats on les persones desenvolupen la seva vida: són espais de convivència i d'ús quotidià. La planificació urbana i el disseny del territori, per tant, ha de tenir en compte quin ús fan homes i dones dels espais urbans i dels equipaments per tal de dissenyar una ciutat prenent en consideració totes les persones.

En el cas de Castellbisbal, no s'ha realitzat cap acció específica en aquest àmbit. Des de l'àrea d'Urbanisme sí que s'ha informat que al contracte de neteja es van incorporar criteris per tal de donar més puntuació a aquelles empreses que incorporessin la conciliació familiar o laboral. Als contractes relacionats amb obres, no obstant, no s'hi incorporen criteris d'aquestes característiques.

c) Salut

Tenint en compte la definició de l'Organització Mundial de la Salut, l'OMS, "La salut és un estat de complert benestar físic, mental i social, i no solament l'absència d'afeccions o malalties ". Així doncs, l'anàlisi de la salut posa de manifest que la vinculació entre les condicions de vida i la salut generen desigualtats entre homes i dones. Concretament, l'estat de salut integral de les dones es veu afectada per factors com la doble presència femenina, la baixa coresponsabilitat en les càrregues domèstiques familiars (cura de gent gran, de persones malaltes i de criatures), així com factors econòmics i, per descomptat, els casos de violència masclista.

A més, la recerca, la docència i l'assistència han vist les dones com a homes i no han tingut en compte els problemes derivats dels seus malestars o dolors físics. La salut de les dones només s'ha estudiat com a salut reproductiva. Avui dia, encara hi és la mancança en l'estudi de les malalties que solen patir les dones amb major freqüència que els homes així com tampoc s'han estudiat les seves causes i la part preventiva. Tampoc s'han creat tècniques o metodologies per estudiar la seva morbiditat, tot al contrari, els estudis s'han basat en la morbiditat predominant del sexe masculí.

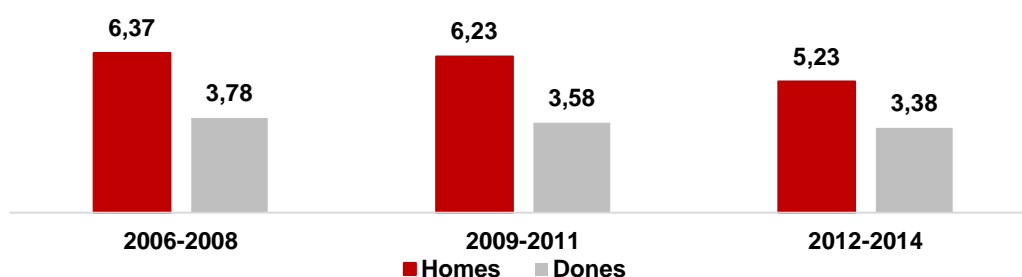
També cal destacar que, en termes generals, les dones tenen una salut pitjor que la dels homes, tot i que viuen més que els homes. Al llarg del cicle vital, les dones solen tenir malalties menys greus que els homes sense això significar que aquestes no afectin la seva qualitat de vida. De fet, els homes pateixen malalties mortals sobretot per l'estil de vida que porten fet que incrementa la seva mortalitat en edats menys avançades.⁸

⁸ Diputació de Barcelona. Oficina Tècnica del Pla Igualtat Àrea de Salut Pública. Maig del 2000:
http://www.ccmareme.cat/ARXIU/2016/SIAD/dones_descarrega_publicacions_reflexions04_pdf.pdf

La taxa estandarditzada de mortalitat per sexe ens indica el nombre de defuncions, per sexe, per cada 1000 habitants segons la població estàndard de la UE. Al següent gràfic, s'aprecia com, a Castellbisbal, l'evolució de la taxa de mortalitat estandarditzada per sexe des del 2006 fins el 2014 disminueix, pel cas dels homes és més evident ja que del període 2009-2011 al període 2012-2014 passa de ser 6,23 a ser 5,23. En canvi, la diferència en el cas de les dones és més petita, en tots els períodes la taxa estandarditzada disminueix però amb menys intensitat: pel període 2009-2011 és d'un 3,58 i pel període 2012-2014 passa a ser d'un 3,38.

En general, la mortalitat és major en els homes que en les dones recolzant la idea que les dones tenen una major esperança de vida que els homes.

Gràfic 14. Evolució de la taxa estandarditzada de mortalitat per sexe

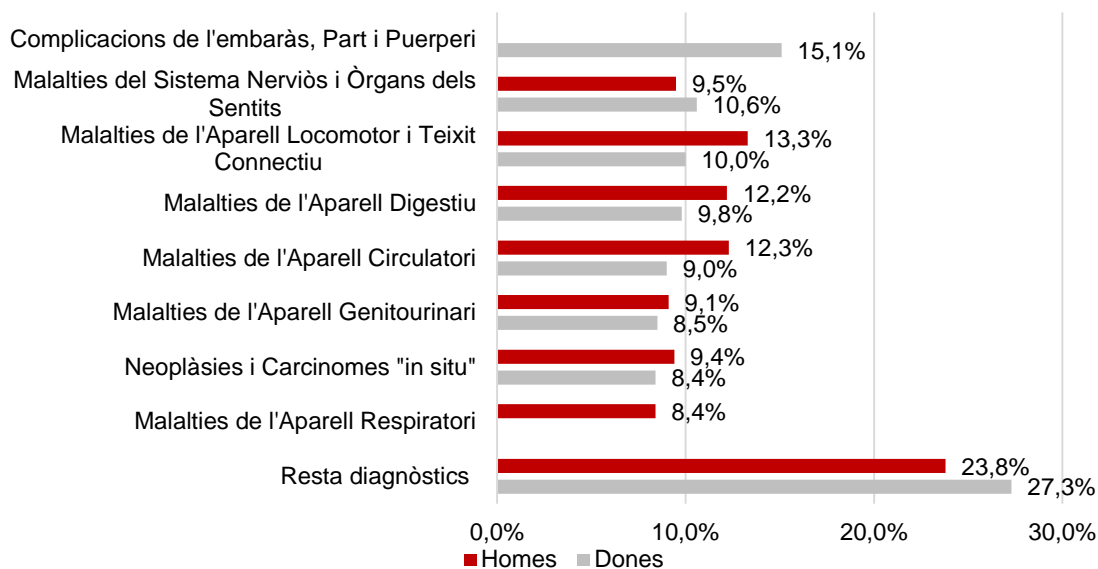


Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Sistemes d'Informació en Salut, municipi de Castellbisbal 2015. Diputació de Barcelona.

Pel que fa a la tipologia de malalties, es pot observar al següent gràfic que les dones, a part dels diagnòstics relacionats amb la salut reproductiva, són diagnosticades en major mesura de Malalties del Sistema Nerviós i Òrgans dels Sentits (10,60%) i Malalties de l'Aparell Locomotor i Teixit Connectiu (10%).

Els homes, en canvi, pateixen en major mesura de malalties més greus relacionades amb l'Aparell Locomotor i el Teixit Connectiu (13,3%), l'Aparell Circulatori (12,30%) i l'aparell Digestiu (12,20%).

Gràfic 15. Distribució d'homes i dones segons grups de diagnòstics, 2015



Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Sistemes d'Informació en Salut, municipi de Castellbisbal 2015. Diputació de Barcelona.

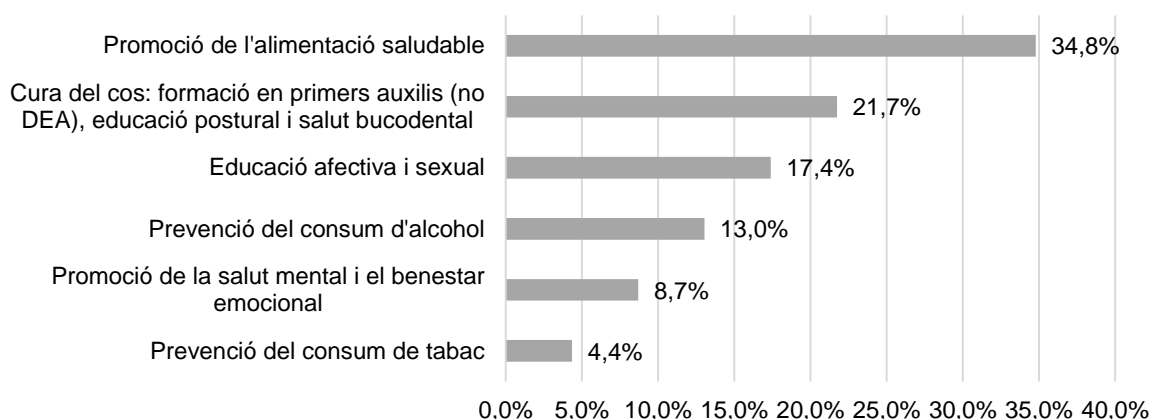
Pel que fa a serveis específics de prevenció de la salut des de la perspectiva de gènere a Castellbisbal, no existeixen activitats o formacions específiques, més enllà d'alguna acció concreta sobre el sòl pelvià (a part de la Consulta Jove i el programa Salut i Escola).

Des del CAP de Castellbisbal, no obstant, s'informa de l'existència d'un programa que duu a terme el departament de Salut de la Generalitat anomenat Pacient Expert. Aquest consisteix a formar pacients seleccionats/des perquè siguin ells i elles mateixes qui facin tallers de prevenció entre les persones usuàries. Es convoca a totes les persones que tenen aquest diagnòstic i es creen grups de 10 o 15. L'objectiu és evitar el fenomen de la "bata blanca" per apropar-se més als pacients i aconseguir més compromís amb el tractament i la prevenció de la malaltia amb un canvi de rols: pacient com a transmissor de coneixement *versus* personal sanitari com a observadors.

Es comenta que per a aquest any des del servei s'ha proposat a la Generalitat fer Programes de Pacient Expert sobre obesitat i fibromiàlgia. Aquesta darrera, una malaltia que des del propi CAP es reconeix que està atribuïda majoritàriament a les dones i està poc estudiada. Des de la regidoria de Sanitat i Salut Pública també està previst fer tallers específics o "píndoles de salut", del tipus dolor crònic, recuperar la funcionalitat del sòl pelvià, etc.

Al següent gràfic, es pot observar que les activitats que més es realitzen per a la promoció de la salut són aquelles lligades a la promoció de l'alimentació saludable que representen un 34,8% i les que tenen a veure amb la cura del cos: formació en primers auxilis (no DEA), educació postural i salut bucodental, que representen un 21,7%.

Gràfic 16. Activitats de Promoció de la Salut 2015



Font: Elaboració pròpia a partir de les Fitxes d'Activitats de Promoció de la Salut a Castellbisbal, 2015.

A nivell de protocols, s'informa que al CAP es compta amb dos documents: el protocol de Prevenció del Maltractament Infantil i el Protocol de Violència de Gènere. A través d'aquest marc, cada 1 o 2 mesos es reuneix el Grup d'Atenció a la Víctima constituït per representants de l'àrea de treballs socials del CAP, conjuntament amb el Departament de Treball Social de l'Ajuntament, la policia i l'àrea de medicina familiar, per tractar casos concrets i fer prevenció.

Salut Mental

Tal i com s'ha especificat, la salut és un concepte que inclou tant salut física com també mental i social. El benestar psicològic és aquella percepció subjectiva en la que no hi té cabuda el patiment, és a dir, l'estat emocional és òptim per fer fronts als conflictes o a les problemàtiques que sorgeixen al llarg de la vida d'una persona i que afecten a la personalitat, els valors, les creences i l'aprenentatge. Així doncs, en el cas de les dones, l'estrès emocional pot sorgir en qualsevol moment de l'etapa vital: l'embaràs, el part i el puerperi, la criança dels fills/es durant la primera infància o adolescència, l'edat mitjana de la vida, la menopausa, els maltractaments, el divorci, etc. Concretament, l'estrès emocional pot estar relacionat amb qualsevol experiència vital o amb elements socials o culturals.⁹

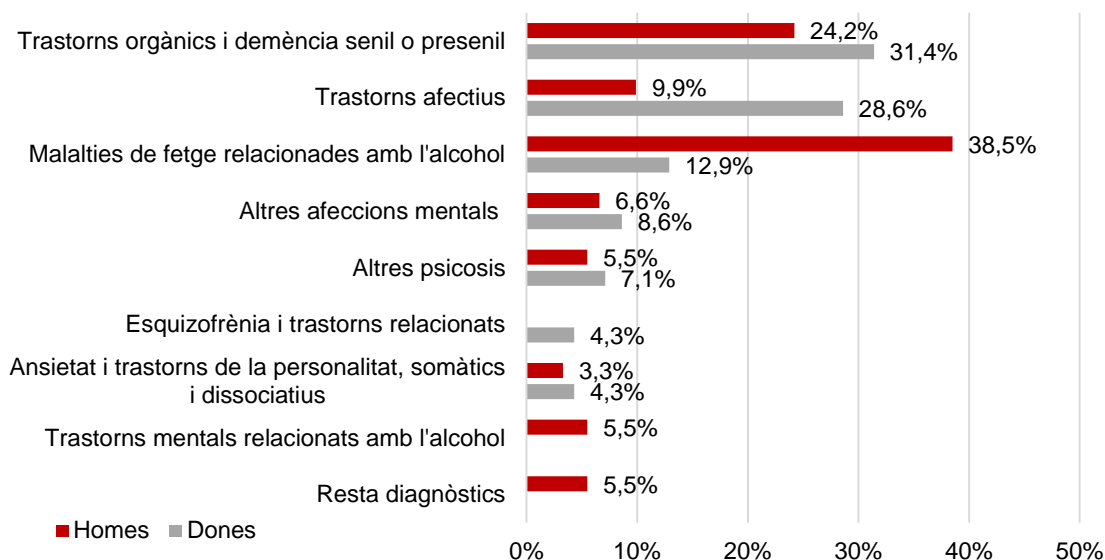
Es constata que les dones en general són més propenses als trastorns afectius (ansietat, depressió), però que, això no obstant, cada vegada hi ha més homes amb aquest tipus de malalties. S'atribueix la pujada en general a factors socials relacionats amb l'atur, les condicions laborals i la sobrecàrrega de tasques.

Al següent gràfic, s'observa que la dona és més propensa a patir trastorns psicològics en totes les seves formes. Per exemple, les dones solen patir més trastorns afectius (28,6%) que no pas els homes (9,9%). D'altra banda, l'ansietat i els trastorns de personalitat, somàtics i dissociatius (4,3%), altres psicosis (7,1%) i altres afeccions mentals (8,6%) també són majors en el cas de les dones que en el cas dels homes. De fet, aquests últims

⁹ Diputació de Barcelona. Oficina Tècnica del Pla Igualtat. Novembre de 2002: <https://www1.diba.cat/uliep/pdf/42520.pdf>

presenten percentatges menors pels mateixos trastorns psicològics: ansietat i trastorns de personalitat, somàtics i dissociatius (3,3%), altres psicosis (5,5%) i altres afeccions mentals (5,5%). Aquestes dades ens indiquen que les dones tenen una major probabilitat de patir trastorns psicològics que els homes donat que aquests últims no estan tant exposats a l'estrès emocional que abans esmentàvem.

Gràfic 17. Distribució d'homes i dones segons categories diagnòstiques. 2013-2015



Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe de Sistemes d'Informació en Salut, municipi de Castellbisbal 2015. Diputació de Barcelona. Dones N=68 i Homes N=90

L'any 2017 des de la regidoria de Sanitat es va dur a terme una xerrada coincidint amb el Dia Mundial de la Depressió per part del psiquiatra del CAP.

Actualment s'estan duent a terme estudis per veure la prevalença de problemes de salut mental relacionats amb el consum de tòxics, sobretot en la franja d'edat més jove.

A nivell de salut mental, també cal tenir en compte les dades de l'atenció ambulatoria, que corresponen a l'activitat assistencial dels centres ambulatoris de salut mental (CMBD-SMA) i recullen informació dels Centres de salut mental infantil i juvenil (CSMIJ), que atenen pacients menors de 18 anys i els Centres de salut mental d'adults (CSMA), que atenen pacients de 18 anys o més.

El 2014-2015 van ser ateses 485 persones, el que representa una variació del 17,7% respecte l'any 2012-2013 (412 pacients). D'aquestes persones, el 27,4% van ser primeres visites. La procedència dels i les pacients ateses als centres de salut mental va ser principalment en Centre d'Atenció Primària en un 82,9% dels casos. Pel que fa als motius d'assistència segons diagnòstics de la CIM-9-MC destaca:

- En els centres de salut mental de persones adultes el trastorn distímic (37 pacients) i el trastorn depressiu major (29 pacients). Més del 80% de les persones ateses per aquests motius van ser dones. La mitjana d'edat és de 57,2 anys i 59,2 anys, respectivament.
- En els centres de salut mental i juvenil el trastorn de falta d'atenció amb hiperactivitat, sobre activitat NOS, tipus hiperactiu/impulsiu (23 pacients) i trastorn de falta d'atenció sense menció d'hiperactivitat (18 pacients). En aquest cas, la

majoria de pacients van ser nens o nois. L'edat mitjana és d'11,9 i 11,8 anys, respectivament.

Taula 16. Pacients atesos/es als centres de salut mental d'adults segons principals diagnòstics més freqüents. 2014-2015.

Diagnòstics CIE-9-MC	Pacients atesos/es	Mitjana d'edat	% Dones
Trastorn distímic	37	57,2	83,8%
Trastorn depressiu major, episodi recurrent moderat	29	59,2	89,7%
Esquizofrènia tipus paranoide inespecificada	18	44,3	22,2%
Trastorn delirant	18	55,7	61,1%
Trastorn adaptatiu mixt d'ansietat i estat d'ànim depressiu	18	49,2	61,1%
Resta categories	230	44,5	55,2%
Total	350	47,9	60%

Font: Registres CMBD-SMA del Servei Català de la Salut

Taula 17. Pacients atesos/es als centres de salut mental infantil i juvenil segons principals diagnòstics més freqüents. 2014-2015.

Diagnòstics CIE-9-MC	Pacients atesos/es	Mitjana d'edat	% Dones
Trastorn de falta d'atenció amb hiperactivitat. Sobreactivitat NOS, tipus hiperactiu/compulsiu	23	11,9	17,4%
Trastorn de falta d'atenció sense menció d'hiperactivitat	18	11,8	16,7%
Altres trastorns del desenvolupament generalitzats especificats actual o en estat actiu	8	10,6	25%
Trastorn d'adaptació amb ansietat	6	10,0	33,3%
Psicosi inespecificada. Psicosi atípica, psicosi NOS	5	14,6	80%
Resta categories	61	12,4	49,2%
Total	121	12,1	37,2%

Font: Registres CMBD-SMA del Servei Català de la Salut

Salut reproductiva

En relació a la salut reproductiva, l'any 2014 hi van haver 135 embarassos, el que representa una variació del -6,3% en relació a l'any anterior. Pel que fa a la distribució per grups d'edat, destaca:

- Les dones de menys de de 20 anys van tenir 5 embarassos (3,7% del total)
- El grup de dones de 20 a 34 anys van tenir 75 embarassos (55,6% del total)
- Les dones de 35 i més anys van tenir 55 embarassos (40,7% del total).

Taula 18. Evolució dels embarassos per grups d'edat.

Bienni	15-49	12-17	18-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45 i més	Total embarassos
2005-2006	367	0	2	16	92	186	57	13	1	367
2007-2008	412	2	6	25	83	192	93	11	0	412
2009-2010	362	2	2	34	74	142	99	9	0	362
2011-2012	321	3	5	19	52	125	99	18	0	321
2013-2014	279	6	4	11	49	104	87	16	2	279

Font: Registre de Naixements de l'Institut Nacional d'Estadística (INE), Registre d'Interrupcions Voluntàries de l'Embaràs del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat. Elaboració pròpia.

Pel que a la distribució dels naixements per grups d'edat i nacionalitat, el percentatge total de naixements de mare estrangera és de 10,1%. El percentatge de mares estrangeres és superior en la franja d'edat de 20 a 24 anys (un 20% del total), tot i que només hi van haver 5 naixements en aquesta franja durant el 2013-2014.

Taula 19. Distribució dels naixements per grups d'edat i nacionalitat, 2013-2014.

Edat mare	Total naixements	Mare espanyola	Mare estrangera	% Estrangera
< 20	3	3	0	0,0%
20 a 24	5	4	1	20,0%
25 a 29	42	38	4	9,5%
30 a 34	97	85	12	12,4%
35 a 39	82	76	6	7,3%
40 i més	18	16	2	11,1%
Total	247	222	25	10,1%

Font: Registre de Naixements de l'Institut Nacional d'Estadística (INE). Elaboració pròpia.

Referent a la Interrupció Voluntària de l'Embaràs (IVE), durant els darrers anys, hi ha hagut entre 30 i 50 IVEs. El darrer any disponible, el 2013-2014, consten 32 IVEs, el que suposa una variació del -30% en relació a l'any anterior. Pel que fa als grups d'edat, destaquen la franja entre 25 i 34 anys.

Taula 20. Evolució dels IVE per grups d'edat.

Bienni	15-49	12-17	18-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45 i més	Total IVEs
2003-2004	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2005-2006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2007-2008	44	2	3	4	11	16	7	1	0	44
2009-2010	41	1	2	9	11	9	9	0	0	41
2011-2012	47	3	4	6	10	11	11	2	0	47
2013-2014	32	5	2	6	7	7	5	0	0	32

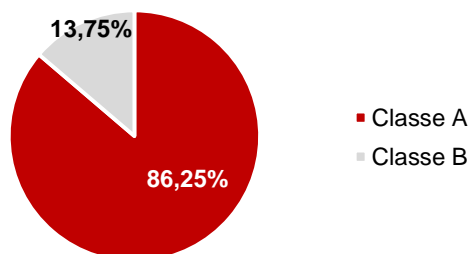
Font: Registre d'Interrupcions Voluntàries de l'Embaràs del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat. Elaboració pròpia.

d) Esports

L'Illa Esportiva de Castellbisbal, gestionada per l'Àrea d'Esports, desenvolupa una variada programació d'activitats aquàtiques i físiques. A més col·labora, amb les entitats esportives locals i amb les respectives Escoles d'Iniciació Esportiva.

Pel que fa als tipus de persones abonades, la modalitat "A" permet l'accés a totes les instal·lacions de l'illa, tant interiors com exteriors durant tot l'any i sense límit de dies i d'hores. En canvi, la modalitat "B" permet l'accés durant tots els dies de l'any a les instal·lacions de la zona exterior de l'illa Esportiva. Com s'observa al gràfic 18, la tipologia de socis majoritària es corresponen a la tipologia "A", aquesta obté un 86,25% dels abonats. En canvi, la modalitat "B", que permet l'accés únicament a la zona exterior, únicament obté un 13,75% dels abonats de l'equipament poliesportiu.

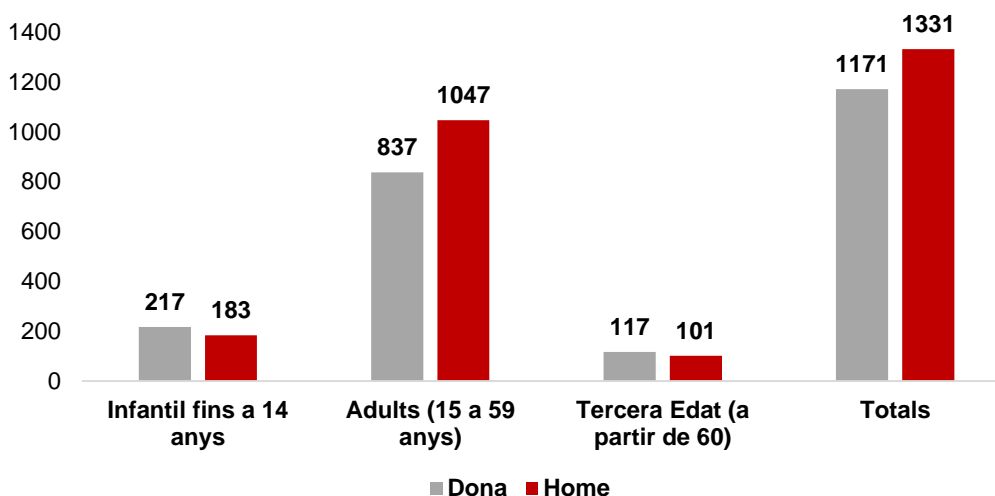
Gràfic 18. Tipologia de socis, 2015



Font : elaboració pròpia a partir de les dades de l'Àrea d'Esports.

Al gràfic 19 es pot apreciar que els homes són els majors abonats mentre que les dones es mantenen per sota en gairebé totes les franges d'edat. La gràfica, a més, ens indica que la diferència és més acusada en la franja d'edat que va dels 15 als 59 anys. Aquestes dades ja ens assenyalen la menor participació de la dona en aquest tipus de lleure i oci.

Gràfic 19. Nombre de persones abonades per sexe i edat



Font : elaboració pròpia a partir de les dades de l'Àrea d'Esports. N=2502

Pel que fa a les entitats esportives, es detecta que les dones hi participen menys que els homes. Entre els homes, un 23,76% participen en entitats esportives, mentre que entre les dones el percentatge es redueix a menys de la meitat i són només un 8,03% qui participen en aquestes entitats.

En termes generals, les dades mostren que les dones practiquen menys esport que els homes. Seria d'interès potenciar la participació de les dones a l'esport ja que aquest no només ajuda a mantenir els vincles socials sinó que també intervé en l'increment de la salut i la qualitat de vida de la persona.

En aquest sentit, les entrevistes realitzades al personal tècnic han posat de relleu que les dones, en general, tenen menys temps per a la pràctica esportiva i que són elles qui solen deixar els abonaments amb més freqüència per manca de temps.

Al la taula següent, es pot observar com en gairebé tots els esports participen més els homes que les dones. En canvi, les dones participen més en les activitats relacionades amb el patinatge artístic i aquelles activitats que tenen a veure amb activitats físiques i/o aquàtiques que ofereix l'Ajuntament de Castellbisbal a l'Illa Esportiva. Aquestes dades ens mostren la realitat: la majoria d'esports estan força masculinitzats sobretot el futbol on la dona és gairebé inexistent. Cal sensibilitzar les entitats esportives per la igualtat de gènere i aconseguir una major paritat en cadascun d'aquests esports.

En relació a aquest aspecte, la Regidoria d'Esports informa que es potencia les entitats que fan esport per a nenes o el korfbal¹⁰.

Taula 21. Participació en els diversos esports

	Homes	Dones
Patinatge Artístic	1,4%	98,6%
Hoquei Línia	40,9%	59,1%
Korfbal	47,3%	52,7%
Bàsquet	52,8%	47,2%
Petanca	56,8%	43,2%
Triatló	68,8%	31,3%
Tennis	70,9%	29,1%
Karate	72,2%	27,8%
boxa	72,9%	27,1%
Moto of road	76,0%	24,0%
Escacs	90,9%	9,1%

¹⁰ El corfbol o korfbal és un esport d'equip jugat entre dos equips que cerquen introduir una pilota dins d'una cistella de color groc. Els equips són mixts, formats per quatre homes i quatre dones, i l'àrea de joc es divideix entre les zones d'atac i defensa. El corfbol, tot i que pot mantenir certes similituds amb el bàsquet, de fet es considera una evolució del ringboll suec (ringball en anglès) amb influències d'aquest.

El corfbol es basa en els principis de la cooperació, la no-violència, la no especialització, l'habilitat i la coeducació. És un dels exemples més clars de les possibilitats d'evitar la segregació per sexes a l'esport.

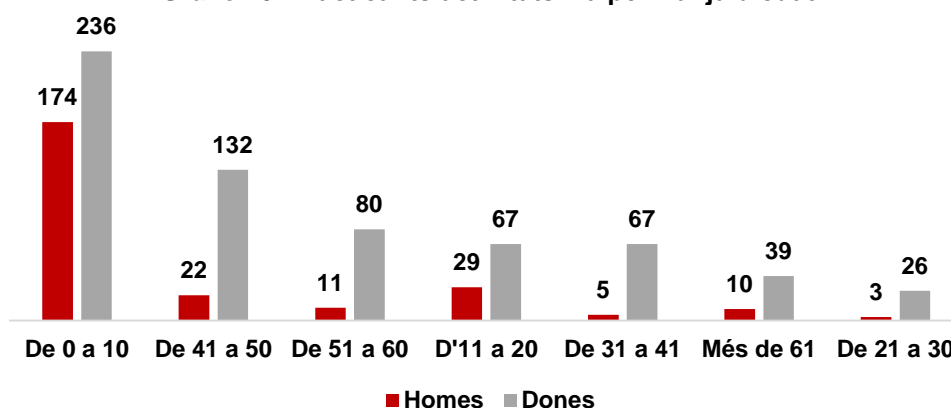
Atletisme, etc...	91,7%	8,3%
Handbol	94,6%	5,4%
Taekwon-do	95,0%	5,3%
Autocros i Rallies	98,0%	2,0%
Futbol	99,5%	0,5%
Futbol Sala	100,0%	0,0%
Aeromodelisme	100,0%	0,0%
Ciclisme BTT, ciclisme carretera	100,0%	0,0%
Tir	100,0%	0,0%

Font : elaboració pròpia a partir de les dades de l'Àrea d'Esports. N= 1980

El gràfic 21 representa a les persones practicants de les activitats que ofereix l'Ajuntament de Castellbisbal al centre poliesportiu. Al contrari que a les persones abonades i les participants en entitats, en aquest cas s'aprecia que les dones són les que més activitats practiquen en comparació amb els homes. També destaca que l'interès per les activitats de l'Illa cau a mesura que avança l'edat de les persones, essent els nois i noies de 0 a 10 anys el grup més nombrós, com a conseqüència dels programes de natació escolar. Es torna a detectar un cert repunt de l'interès en les activitats a partir dels 41 anys en ambdós sexes, però especialment entre les dones.

En aquest sentit, el treball qualitatiu realitzat ha identificat algunes reflexions interessants: segons el personal tècnic d'esports, les dones quan arriben a una edat no li donen tanta prioritat a l'esport en comparació amb els homes. Quan les noies arriben als 13 o 14 anys prioritzen altres qüestions i es produeix l'abandonament de l'esport. Es manifesta que sovint el que succeeix és que les noies reproduïxen el rol que potencia la família i la societat en general. Així mateix, l'edat reproductiva de les dones també interfereix i, de fet, es detecta més abandonament de l'esport quan les dones es queden embarassades i un retorn a les activitats esportives una vegada els fills i/o filles ja són independents.

Gràfic 20. Practicants activitats Illa per franja d'edat

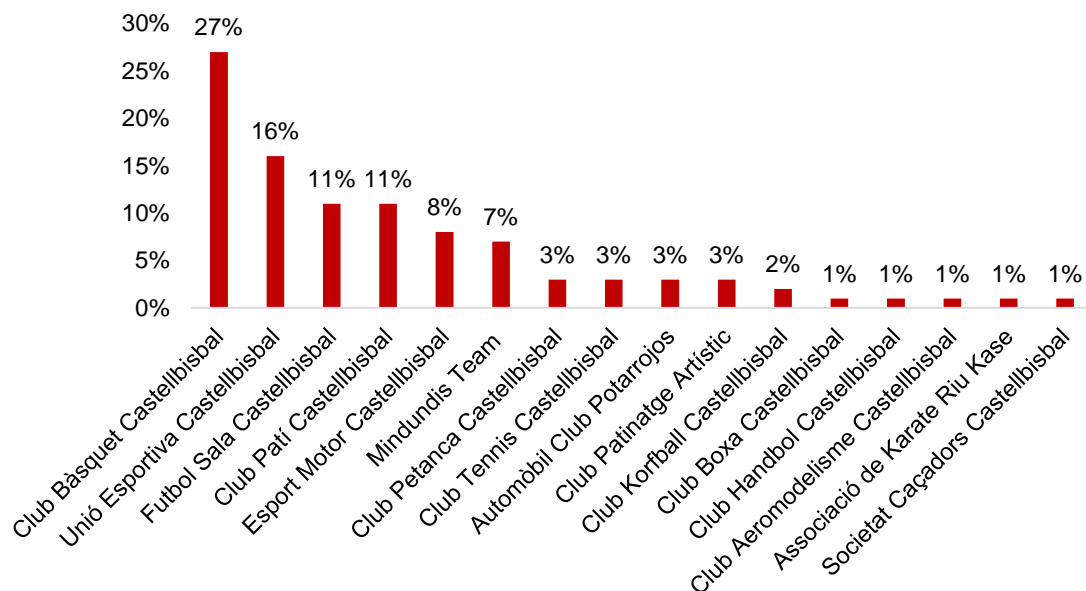


Font : elaboració pròpia a partir de les dades de l'Àrea d'Esports.

D'altra banda i com suggereix el gràfic següent, les entitats que reben més subvencions són aquelles en les que participen més els homes que no pas les dones. Així doncs, el

Club de Bàsquet Castellbisbal, unió Esportiva de Castellbisbal, Fútbol Sala de Castellbisbal i club Patí Castellbisbal són entitats que s'enduen més subvencions: un 27%, un 16%, un 11% i un 11%, respectivament.

Gràfic 21. Subvencions per entitats, 2015



Font : elaboració pròpia a partir de les dades de l'Àrea d'Esports, 2015.

Com a conclusió de la diagnosi de la línia 3, cal esmentar que, **en l'àmbit dels serveis socials no existeixen dades desagregades per sexe i per tant es desconeix quantes dones demanen aquests serveis i tampoc les beneficiàries d'aquests últims.**

Pel que fa al **disseny de la ciutat en perspectiva de gènere, no s'ha realitzat cap acció específica en aquest àmbit**, a excepció de la inclusió al contracte de neteja de criteris per tal de donar més puntuació a aquelles empreses que incorporessin la conciliació familiar o laboral.

Referent a la salut, s'observa que les dones, a part dels diagnòstics relacionats amb la salut reproductiva, **són diagnosticades en major mesura de Malalties del Sistema Nerviós i Òrgans dels Sentits i Malalties de l'Àparell Locomotor i Teixit Connectiu.** A més, **són més propenses a patir trastorns psicològics** en totes les seves formes.

En relació als esports, **les dones practiquen menys esport que els homes** però participen més en activitats relacionades amb el patinatge artístic i amb activitats físiques i/o aquàtiques que ofereix l'Illa Esportiva.

d) Línia estratègica 4. Coeducació i transmissió d'una cultura igualitària

L'educació és un dels eixos fonamentals del desenvolupament de les societats ja que és un vehicle indispensable en la transmissió de valors. Des d'aquesta perspectiva, la coeducació té per objectiu primordial promoure una educació que potenciï la igualtat real d'oportunitats i l'eliminació de tota mena de discriminació per raó de sexe, així com integrar de forma explícita i amb continguts d'aprenentatge la perspectiva de gènere.

L'objectiu d'aquesta línia és avançar en els valors de la coeducació per construir una cultura igualitària en tots els àmbits.

Per tal d'elaborar-ne el diagnòstic, s'ha tingut en compte:

- L'oferta educativa de Castellbisbal
- Les activitats de transmissió de la cultura igualitària desenvolupades a Castellbisbal

a) Oferta educativa

Castellbisbal compta amb una oferta educativa que abasta de les escoles bressol fins a espais per a adults, passant per la primària i la secundària i els ensenyaments musicals. A continuació es detalla tota l'oferta educativa:

Oferta i Serveis Educatius públics a Castellbisbal
Escoles Bressol
<ul style="list-style-type: none">• Escola Bressol Municipal la Caseta
Escoles Infantil i Primària
<ul style="list-style-type: none">• Escola de Mare de Déu de Montserrat• Escola els Arenys• Escola Benviure• Institut Escola les Vinyes
Institut (Secundària, Batxillerat i Cicles Formatius)
<ul style="list-style-type: none">• Institut Castellbisbal• Institut Escola Les Vinyes
Espai d'adults
Escola de Música Miquel Blanch
Biblioteca Municipal Josep Mateu i Miró
Telecentre i PIJ
Espai Jove
Servei d'Orientació per la Transició de l'Escola al Treball

Font: elaboració pròpia a partir del catàleg de l'Ajuntament de Castellbisbal

Dins de tota aquesta oferta educativa, s'ha detectat, a través del treball qualitatiu, que la coeducació no és encara un aspecte que es treballi transversalment dins del currículum acadèmic dels centres, ni tampoc en formació per a pares i mares. No obstant això, en les diferents entrevistes realitzades s'ha posat de manifest que el treball vers la coeducació es comença a incorporar a través d'accions puntuals com exposicions de dones científiques o el paper de les dones a la Guerra Civil, cinema fet per dones i/o amb temàtica de gènere i alguns tallers com el de ciberassetjament o el de sexualitat i autoestima.

Des de l'àrea de Joventut, tampoc existeixen accions específiques que treballin la perspectiva de gènere. Segons les entrevistes amb el personal de l'àrea, s'intenta que els tallers que s'organitzen contemplin un ampli ventall de joves, tant nois com noies, i es tenen en compte les demandes que fan i els seus interessos, i també que hi participin plegats. Antigament s'havia realitzat un taller de defensa personal per a noies, que actualment es destina tant a nois com a noies.

En relació a l'educació no formal cal destacar el paper de l'Esplai Gatzara de Castellbisbal on es realitza una educació en valors al jovent i es treballen les qüestions relacionades amb les diferents desigualtats, no només de gènere. A partir de l'entrevista realitzada amb un representant de l'entitat, s'ha posat de manifest que es realitzen es tallers anomenats monitrobades, que treballen aspectes no només d'igualtat i perspectiva de gènere sinó també d'atenció a la diversitat, entre d'altres. També s'han realitzat activitats relacionades sobretot amb els estereotips de gènere i des de l'ESPLAC (Associació d'Esplais Catalans) es proporciona un guia de recursos amb activitats relacionades amb la coeducació, llenguatge no sexista, educació sexual, drets dels infants, treball de gènere, etc.

A nivell d'assetjament sexual, les entrevistes també han posat de manifest que s'han detectat alguns casos a l'Institut, els quals s'han derivat a l'EAP. També s'ha informat de l'existència de la figura d'Agent Tutor, un projecte iniciat el 2015 consistent en tenir una relació directa amb professorat, alumnat i AMPA perquè qualsevol situació d'inseguretat pugui ser abordada abans de que comporti més complicacions o altres derivacions. Es treballen amb incidències relacionades amb les xarxes socials, sexting (difondre vídeos o fotografies de caràcter sexual), grooming (fer-se passar per una altra persona), bullying i tinença i consum de drogues i qüestions familiars.

No obstant aquesta figura que treballa qüestions de gènere de forma indirecta, es posa de relleu que no existeixen figures referents específiques en l'àmbit de la igualtat de gènere i, si existeixen, no es coneixen o no es fan servir. Per part de la Policia Local, tampoc es realitzen xerrades relacionades amb la violència masclista.

Posant la mirada a les propostes d'accions del nou Pla d'Igualtat, es recomana treballar més intensament aquesta línia per tal de sensibilitzar els propis centres educatius que és una qüestió que cal abordar des d'edats ben primerenques i de forma transversal al currículum acadèmic.

b) Activitats de transmissió de la cultura igualitària desenvolupades a Castellbisbal

En l'àmbit de l'educació, Castellbisbal ha desenvolupat algunes actuacions que han tingut present la perspectiva de gènere:

- **Conversa per a mares:** El Casal Infantil el Mirador organitza aquest taller que té per objectiu aconseguir que les mares estrangeres parlin en català, el més important, és que totes aquestes dones assoleixin un coneixement mínim de comprensió i expressió oral per comunicar-se amb professionals de l'Administració sense dificultats.¹¹
- **Mirades de dona:** és un projecte que té la voluntat de crear un espai intercultural on es treballen temes de salut, sexualitat, ocupació del temps lliure o el reforç escolar.¹²
- **Projecte “Lletra a lletra fem municipi”:** Alumnes de quart de Primària dels Arenys s'impliquen en aquesta iniciativa on 800 alumnes de 18 centres educatius de Primària, Secundària, PFI i Formació d'Adults posen en pràctica els diferents àmbits de la competència lingüística a partir de les següents autores: Lola Anglada, Maria Barbal, Joana Raspall i Mercè Rodoreda.¹³

En relació a la cultura, no s'han detectat activitats i actuacions que promoguin la creació i la producció artística específiques per dones, si bé és cert que en les Diades commemoratives es posa de relleu el paper històric de la dona al municipi i es donen a conèixer vessants literàries i poètiques diverses liderades per dones. Tenint en compte la voluntat de treballar aquest el Pla d'Acció d'aquest Pla d'Igualtat haurà de preveure quines seran aquelles activitats que facilitin i promoguin la producció cultural de les dones.

En resum, seria d'interès disposar de major informació que permeti avaluar si s'està produint un canvi en positiu pel que fa a la línia de coeducació i transmissió d'una cultura igualitària. En aquest sentit, d'una banda, seria necessari que a l'Àrea de Cultura contemplés activitats des d'una perspectiva de gènere; d'altra banda, caldria disposar d'una memòria d'educació més actualitzada.

¹¹ Ajuntament de Castellbisbal, Departament d'Educació: <http://www.castellbisbal.cat/el-municipi-per-temes/educacio/casal-infantil-el-mirador/conversa-per-a-mares.html>

¹² Ajuntament de Castellbisbal, Departament d'Educació: <http://www.castellbisbal.cat/el-municipi-per-temes/educacio/casal-infantil-el-mirador/mirades-de-dona.html>

¹³ Ajuntament de Castellbisbal, Departament d'Educació: <http://www.castellbisbal.cat/el-municipi-per-temes/educacio/id-7406-2017-02-16-castellbisbal-se-suma-al-projecte-lletra-a-lletra-fem-municipi.html>

e) Línia estratègica 5. Reformulació dels treballs i dels temps

La situació al mercat de treball no és, avui en dia, equitativa entre dones i homes per molts aspectes: bretxa salarial, major precarietat per part de les dones, repartiment desequilibrat de les tasques de cura i reproducció i un llarg etcètera. L'accés als càrrecs de comandament i de poder tampoc mostren una igualtat efectiva: de fet, les dones sempre es topen amb el que anomenem “ terra enganxós” una metàfora que serveix per descriure la segregació horitzontal i el “sostre de vidre” una altra metàfora que serveix per definir aquesta segregació vertical que pateix el gènere femení.

Aquestes desigualtats, a més, no es poden desvincular de la configuració dels rols diferenciats entre dones i homes i el repartiment desigual de les tasques en l'àmbit domèstic i reproductiu. Així, tot i que les dones es van incorporar al treball remunerat durant el segle passat, el mercat de treball no ha reconsiderat el paper reproductiu de les dones i aquest, encara avui, es troba supeditat a les tasques de la llar i de cura de persones dependents.

És d'interès, per tant, analitzar no només la situació de les dones de Castellbisbal en el mercat de treball, sinó també quines mesures està duent a terme l'Ajuntament per afavorir la conciliació laboral, personal i familiar. Aquesta línia estratègica, doncs, té la voluntat de promoure una redistribució equitativa dels treballs i dels temps entre homes i dones tant en l'àmbit públic com en el privat.

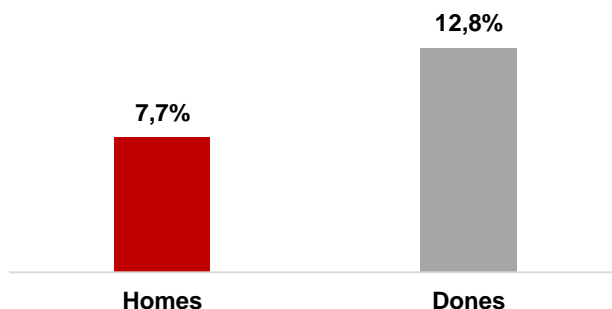
Per elaborar la diagnosi, s'ha tingut en compte:

- La situació del mercat de treball a Castellbisbal
- Serveis oferts pel Departament de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Castellbisbal

a) Situació del mercat de treball a Castellbisbal

Com es pot observar al gràfic, la taxa d'atur de les dones és superior a la dels homes: un 12,8% vers un 7,7%.

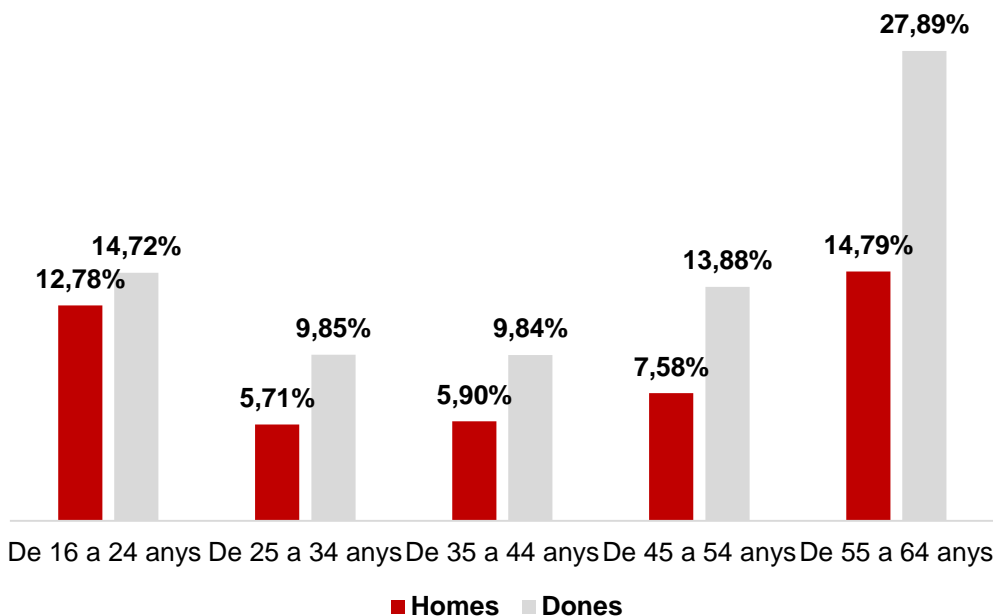
Gràfic 22. Taxa d'atur registral, estimada per sexe setembre 2017



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de Castellbisbal.

Tal i com s'observa al gràfic 31, en totes les edats les dones presenten una major taxa d'atur que els homes però la diferència és més acusada en el cas de les dones d'entre 55 i 64 anys, on les dones presenten una taxa d'atur de pràcticament el doble (14,8% vers 27,9%).

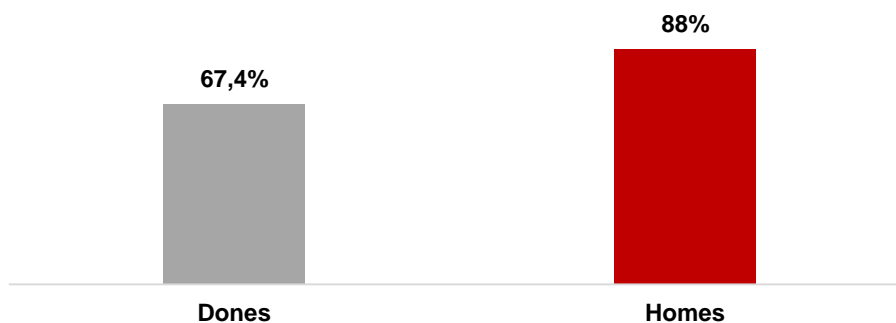
Gràfic 23. Taxa d'atur registral estimada per sexe i edat, 2017



Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Diputació de Barcelona. Programa Hermes

Al gràfic següent es pot observar que la taxa d'activitat dels homes és superior a la de les dones: un 88% vers un 67,4%.

Gràfic 24. Taxa d'activitat per sexes



Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Diputació de Barcelona. Programa Hermes

A més, i segons les dades de la diputació de Barcelona, la contractació registrada és més elevada entre els homes que entre les dones: els homes presenten un 0,47% de contractació, mentre que les dones tan sols un 0,17%. Una diferència que no es pot observar amb aquestes dades és el tipus de contractació. Seria d'interès constatar si a Castellbisbal es reproduïx la tendència per la que els homes acostumen a tenir treballs a temps complets i les dones a temps parcial.

Gràfic 25. Contractació registrada per sexe, gener 2017



Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Diputació de Barcelona. Programa Hermes

Pel que fa al perfil de les dones i els homes aturats, no es disposen de dades quantitatives. No obstant això, el treball qualitatiu ha posat de manifest que als serveis d'ocupació municipals hi acudeixen homes a partir de 45 anys del sector de la indústria i molts, concretament, del sector de la logística. Pel que fa a les dones, també predominen les dones majors de 45 anys del sector de la indústria, del sector de la neteja, cura de les persones i del sector del comerç. Es posa de manifest, a més, que hi ha una part de dones de baixa qualificació de procedència marroquina amb dificultats específiques d'inserció laboral.

Les dificultats d'inserció laboral s'accentuen en els casos de la població estrangera extracomunitària, sobretot de procedència marroquina o subsahariana, per diferents motius:

- En el cas del homes són la baixa qualificació, les dificultats de coneixement de la llengua i les diferències culturals.

- En el cas de les dones, s'afegeix la qüestió de la conciliació de la vida laboral i personal, ja que des de molt joves, són les encarregades de la cura dels infants i de les tasques domèstiques.

És d'interès esmentar, a més, que segons el personal tècnic referent de l'àrea, la resposta de dones i homes front la crisi ha estat diferent: mentre els homes que sortien de la indústria sense cap especialització concreta van oferir més resistència al canvi i a la formació, les dones que van perdre la feina van acceptar feines de qualsevol qualificació, normalment de neteja. L'afectació de unes i altres, doncs, ha estat diferent: les feines que trobaven les dones eren feines poc qualificades i poc remunerades i els homes seguien esperant una millora del mercat.

Segons fonts del departament de Promoció Econòmica, les majors dificultats d'inserció en el cas dels homes són la resistència al canvi, l'edat i la falta de qualificació. En el cas de les dones, els afecta més les dificultats de conciliació, la falta de qualificació i l'edat en alguns sectors. Un altre factor que afecta tant a dones com a homes són les dificultats de mobilitat, que en el cas de les dones s'agreuja pel fet que moltes no disposaven del carnet de conduir, tot i que el van incorporant.

En relació als Plans d'Ocupació, es constata que depenent dels perfils, hi ha més contractació de dones que d'homes, o viceversa. En el cas de personal administratiu, majoritàriament hi ha dones, mentre que als perfils professionals de brigada o peó de la construcció hi destaquen els homes. També s'explica que quan es produeixen les contractacions d'estiu de reforç de brigada sí que hi ha una consigna de paritat en la contractació, però normalment s'apunten més homes que dones.

b) Serveis oferts pel Servei Local d'Ocupació de l'Ajuntament de Castellbisbal

A banda de la situació del mercat de treball, també s'han pres en consideració els serveis oferts pel foment de l'ocupació i la formació a Castellbisbal:

Serveis municipals per al foment de l'ocupació i la formació	
Ocupació	<p>Servei d'Intermediació laboral:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Borsa de treball: té com a missió la dinamització del mercat de treball local i el foment de l'ocupació dels usuaris - Club de la Feina: és un espai per atendre aquelles persones que busquen feina amb recursos d'informació i suport a la recerca de feina com: orientació laboral personalitzada, tallers d'orientació i recerca de feina, tauler d'ofertes de treball, accés a premsa, etc. - Orientació a col·lectius a necessitats específiques d'inserció
Formació	S'ofereixen cursos de formació professionalitzadora i càpsules competencials adreçats a persones que es troben en situació d'atur

	i a treballadors a temps parcial que volen millorar la seva qualificació professional i la seva ocupabilitat.
Altres programes i recursos	<ul style="list-style-type: none"> - Joves per l'Ocupació: inclouen 350 h de formació i la possibilitat de començar a treballar en empreses col·laboradores - Fem ocupació per Joves: programa per a la inserció i formació de joves menors de 29 anys. - 30 Plus: programa per a la inserció i formació de persones aturades majors de 30 anys. - Fent Xarxa: Programa d'ocupació en el sector de la indústria química, plàstics, i afins.

Pel que fa a la **intermediació laboral**, en la publicació d'ofertes a la borsa de treball, cal esmentar que al formulari hi ha la pregunta sobre si l'empresa té la preferència de contractar un home, una dona o és indiferent. Segons les entrevistes amb el personal tècnic, aquesta qüestió es valora amb l'empresa en funció de la confiança que s'hagi establert amb aquesta i de la competència que tingui la persona candidata. En aquest sentit, caldria establir una política més clara i insistir en la sensibilització a les empreses vers aquesta qüestió. També seria necessari treballar el llenguatge neutre per evitar que les pròpies paraules condicionin l'elecció del candidat/a en funció del sexe.

També s'ha posat de manifest que quan es fa orientació grupal o individual s'intenta sensibilitzar per a la no discriminació i apoderar a les dones per a que posin en valor les competències adquirides tant en l'execució de les tasques derivades del seu treball, tant el productiu com el reproductiu i domèstic.

Quan es realitzen **prospeccions empresarials**, de moment no s'ha treballat la qüestió de la igualtat de gènere tot i que sí que s'havia valorat. Caldria, doncs, reprendre-ho quan es tornin a realitzar prospeccions empresarials.

En l'àmbit de la formació **professionalitzadora**, la perspectiva de gènere no es treballa de forma específica, sinó que l'objectiu és adaptar-se a les necessitats de mercat i a partir d'aquí promocionar els cursos per igual. Sí que existeixen accions formatives on la gran majoria de persones que s'inscriuen són dones pels perfils tradicionalment més feminitzats com ara el d'auxiliar de geriatría (tot i que ara ja no es realitza) i la formació en monitoratge de lleure, molt recurrent per a dones amb fills/es en edat escolar.

Finalment, a nivell de dades, seria d'interès disposar d'informació relacionada amb les ocupacions que més demanden les dones de Castellbisbal vinculades amb el nivell formatiu. Així mateix, és necessari que l'Àrea d'Ocupació i Formació ofereixi les dades desagregades per sexe per orientar millor les accions que es volen dur a terme en perspectiva de gènere.

c) Línia estratègica 6. Reconeixement del lideratge i la participació de les dones

La participació sociopolítica de les dones constitueix un element essencial en l'assoliment d'una igualtat efectiva entre dones i homes. La presència pública reduïda de les dones, que en definitiva són més de la meitat de la població, representa una pèrdua no només en el ple assoliment dels drets de les dones sinó també per al conjunt de la societat.

Per tal de conèixer com és la participació sociopolítica de les dones de Castellbisbal, cal considerar la participació en les seves diverses formes, és a dir, tenint en compte la participació en els òrgans de decisió, en les entitats i associacions i en el conjunt de la ciutat en general. En definitiva, en totes les esferes que contribueixen a la cohesió social i municipal.

La diagnosi d'aquesta línia estratègica té per objectiu analitzar el paper que les dones tenen en les diferents esferes de participació sociopolítica de Castellbisbal. A través de les propostes del pla d'accions, es pretindrà treballar per una democràcia equitativa i participativa, promovent la governança i la participació de les dones en tots els nivells i àmbits de la vida pública

Els elements analitzats per a la diagnosi han estat:

- Paritat en la participació política a Castellbisbal
- Participació de les dones en la vida associativa i social de Castellbisbal

a) Paritat en la participació política

En la composició del Consistori de Castellbisbal, de les 17 persones que el conformen 10 són homes, inclòs l'Alcalde i 7 són dones. Així doncs, el 58,8% són homes davant del 41,17% que són dones. Ara bé, pel que fa a l'equip de govern del municipi de Castellbisbal actual, aquest no és paritari ja que està compost per 2 dones i 4 homes. És a dir, els homes representen un 66,7% i les dones representen el 33,3%.

Equip de govern de Castellbisbal

- Alcalde i Regidor de Sanitat, Serveis Econòmics, Comunicació, Transparència i Gestió de Govern
- Regidora de Cultura i Esports, 1a Tinent d'Alcalde
- Regidor de Serveis Generals i Serveis Centrals, Seguretat Ciutadana i Cooperació, 2n Tinent d'Alcalde
- Regidor de Patrimoni Urbà i Patrimoni Cultural, 3r Tinent d'Alcalde
- Regidora de Serveis a la Ciutadania, Educació i Participació Ciutadana, 4a Tinent d'Alcalde
- Regidor de Promoció Econòmica, Medi Ambient, Indústria i Activitats. 5è Tinent d'Alcalde

Els grups municipals de l'oposició estan formats per 5 dones i 6 homes, per tant, en aquest mandat 2015-2019 podem afirmar que no hi ha paritat ni pel que fa als grups municipals de l'oposició ni a l'equip de govern.

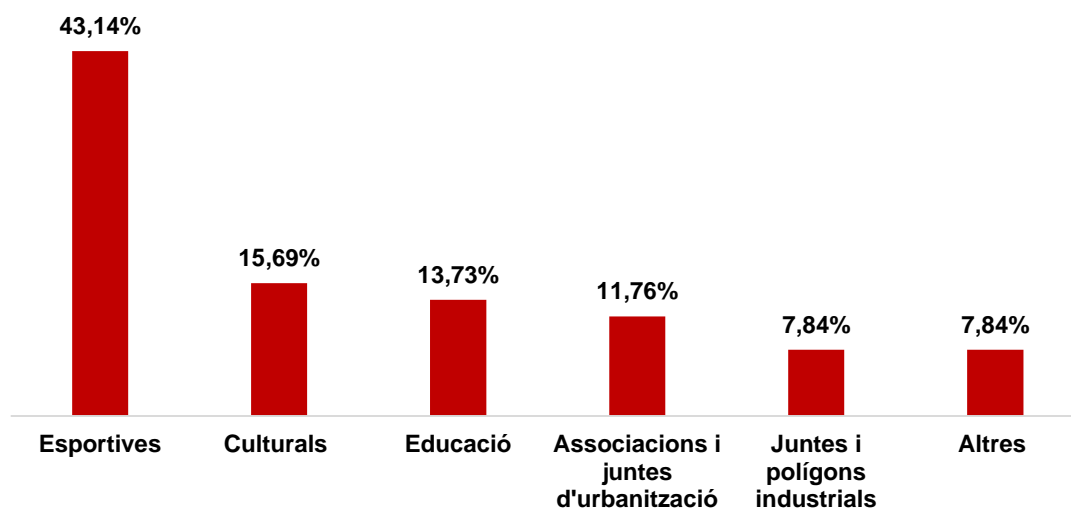
b) Participació social i associativa

Al municipi de Castellbisbal 51 associacions estan registrades com a entitats que pertanyen a 6 àmbits diferencials que són els següents:

- Esportives
- Associacions i juntes d'urbanització
- Juntes i polígons industrials
- Culturals
- Educació
- Altres

Com es pot observar al següent gràfic, **la majoria d'associacions o entitats són esportives ja que aquestes representen un 43,14%** seguit de les culturals que representen un 15,69%. Cal afegir que, al municipi de Castellbisbal hi ha 1 entitat de dones tot i que no consta com a tal en el registre web. La relació d'entitats s'especifica a l'Annex.

Gràfic 26. Tipologia d'entitats a Castellbisbal



Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ajuntament de Castellbisbal. N= 51

A nivell d'entitats de dones, està constituïda l'Associació de Dones Actives, CADA, que rep recolzament per part de la Regidoria de Polítiques d'Igualtat, amb el suport a través de la cessió de l'espai on es reuneix l'entitat (antiga biblioteca), en la realització d'actes com Jornades per la Igualtat, Jornades en contra la violència de gènere, Sant Jordi i suport logístic per diferents activitats organitzades per l'entitat. A l'actualitat, rep una subvenció anual de 3.000€

No es disposen de més dades per poder visibilitzar el paper de les dones al món associatiu, tot i que del treball qualitatiu, s'informa que hi ha una forta implicació en el teixit d'entitats de les dones, que la Coordinadora d'Entitats hi ha més dones que homes i que la Comissió de Patrimoni hi ha una situació paritària. S'esmenta, també, que cal treballar amb les entitats esportives per una major integració de les nenes i joves als esports i eradicar els estereotips sexistes i micromasclismes en la transmissió de valors, dins dels esports.

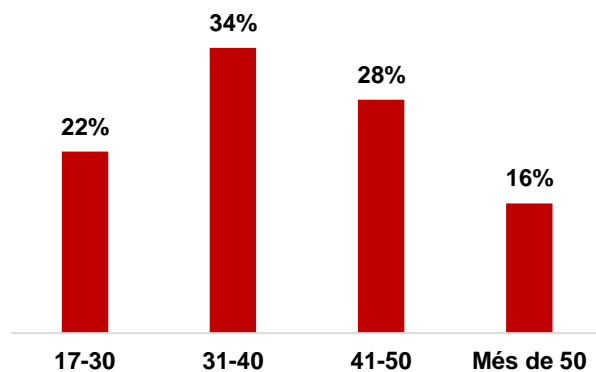
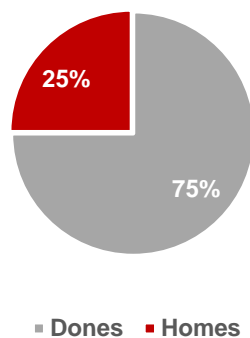
6. Anàlisi de les enquestes

Per a la realització de la Diagnosi de gènere de Castellbisbal, s'han dut a terme una enquesta durant la **Fira de l'Associacionisme** que ha obtingut un total de 32 respostes.

De les 32 persones enquestades, una gran majoria (75%) són dones. Pel que fa a l'edat, el grup majoritari és el de persones d'entre 31 i 40 anys (34%), seguit del de 41 a 50 (28%), essent l'edat mitjana de 40 anys.

Cal tenir en compte la composició de les persones enquestades a l'hora d'extreure'n les conclusions, especialment quan predomina majoritàriament un grup, en aquest cas el de les dones. Una primera reflexió a extreure és que **l'enquesta sobre el Pla d'Igualtat ha suscitat més interès entre les dones que entre els homes**, ja que són elles les qui han contestat en major mesura l'enquesta.

Gràfic 27. Sexe de les persones enquestades **Gràfic 28. Edat de les persones enquestades**



Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta realitzada durant la Fira de l'Associacionisme de Castellbisbal

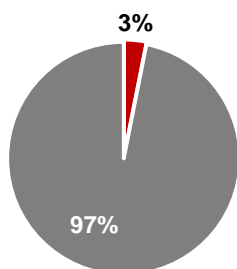
La primera pregunta de l'enquesta fa referència a la creença de si actualment existeixen desigualtats per raó de gènere. El resultat és clar: un 97% de les persones enquestades consideren que sí, i un 3% creuen que a vegades.

Si es pregunta més concretament i de forma espontània sobre les situacions en què dones i homes no tinguin les mateixes oportunitats, la gran majoria de les persones enquestades es refereixen a aspectes de l'àmbit laboral (78,1%) com ara el salari, la promoció a llocs de responsabilitat, les diferències de tracte o les discriminacions per estar embarassada. En menor mesura, es fa referència a les dificultats de conciliació laboral i familiar (9,4%), el repartiment desigual de les tasques



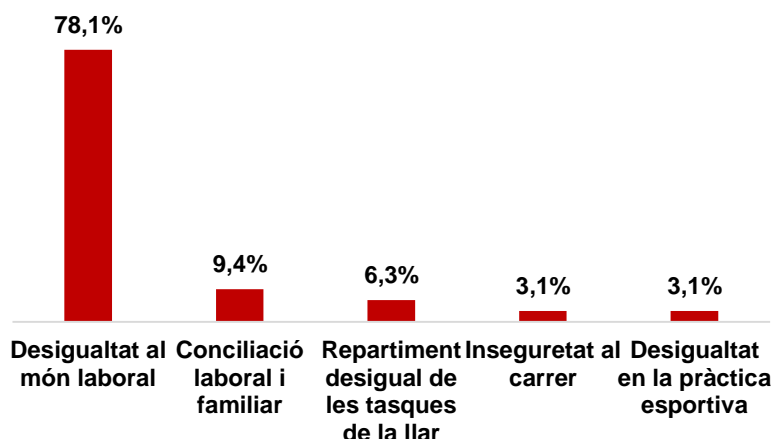
domèstiques i de cura (6,3%), la inseguretats al carrer (3,1%) o les desigualtats per practicar esport (3,1%).

Gràfic 29. Penses que es donen situacions de desigualtat i/o discriminació entre homes i dones en la societat?



■ De vegades. ■ Sí

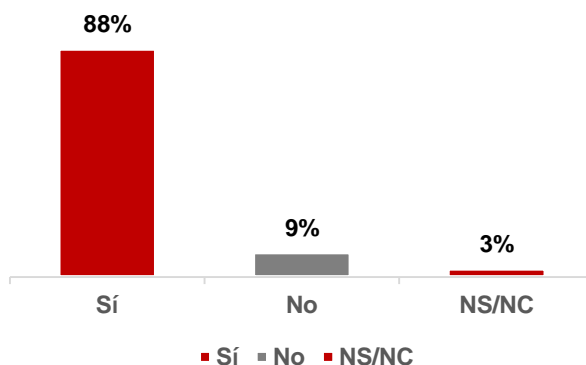
Gràfic 30. Quines són les situacions que primer et venen al cap en les quals homes i dones no siguin iguals, no tinguin les mateixes oportunitats en algun àmbit de la societat?



Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta realitzada durant la Fira de l'Associacionisme de Castellbisbal

Sobre la qüestió de si les administracions poden actuar perquè aquestes situacions no es donin, una àmplia majoria contesta afirmativament (88%).

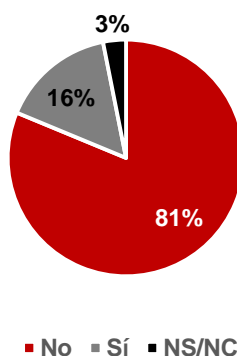
Gràfic 31. Penses que des de les administracions locals es pot actuar perquè aquestes situacions no es donin?



Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta realitzada durant la Fira de l'Associacionisme de Castellbisbal

En relació a la qüestió de si es coneix el Pla d'Igualtat de Gènere de Castellbisbal, cal esmentar que el grau de coneixement és baix: només un 16% afirma conèixer-lo. D'entre aquest 16%, que són 5 persones, 3 el valoren bé, 1 malament i 1 no es pronuncia.

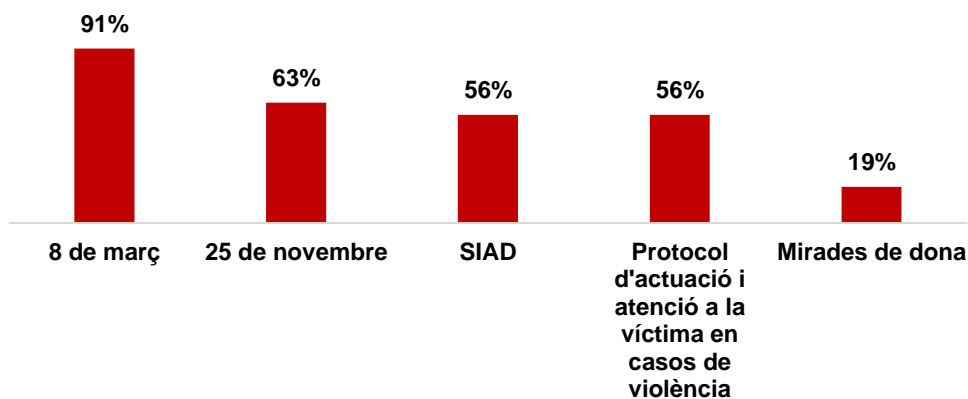
Gràfic 32. Coneixies el Pla d'Igualtat de Gènere de Castellbisbal?



Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta realitzada durant la Fira de l'Associacionisme de Castellbisbal

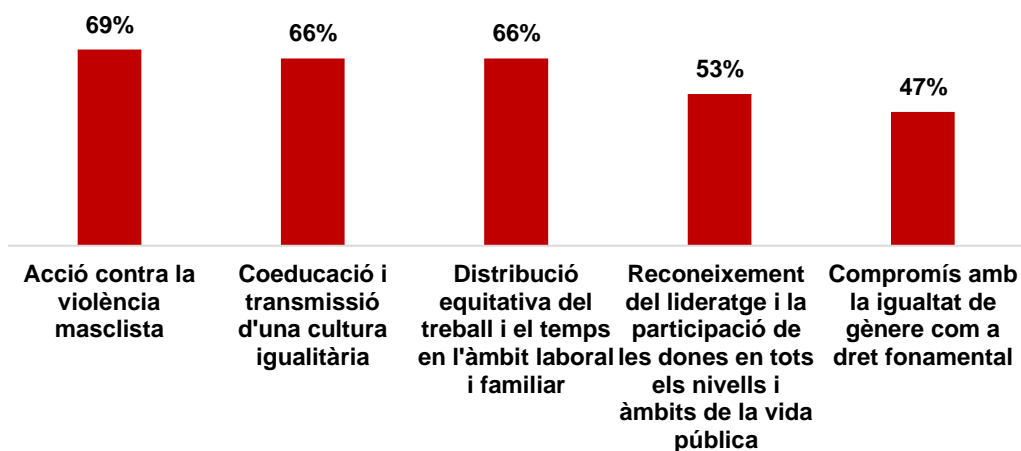
Pel que fa al grau de coneixement de les activitats i serveis de la Regidoria d'Igualtat, els més coneguts són la commemoració del 8 de març (el coneix un 91%) i la del 25 de novembre (63%). Aquest fet mostra com aquestes diades són necessàries encara per sensibilitzar la ciutadania i donar a conèixer l'existència de les polítiques d'igualtat de gènere. També cal esmentar que més de la meitat de les persones enquestades (56%) coneixen el SIAD i el Protocol d'actuació i atenció a la víctima en casos de violència masclista i que només un 19% coneix el programa de Mirades de dona.

Gràfic 33. Coneixement dels serveis de la Regidoria d'Igualtat



Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta realitzada durant la Fira de l'Associacionisme de Castellbisbal
Per a les persones enquestades, la línia prioritària del proper Pla d'Igualtat hauria de ser l'Acció contra la violència masclista (69%), seguida, de prop, de la coeducació (66%) i la distribució equitativa del treball i el temps (66%).

Gràfic 34. Marca amb una creu les tres línies estratègiques que hauria d'incloure el nou Pla d'Igualtat de Gènere de Castellbisbal que consideris prioritàries:



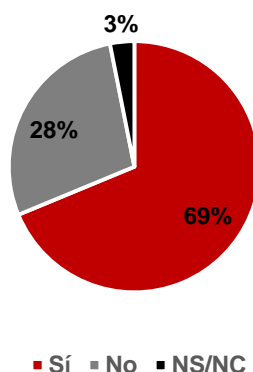
Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta realitzada durant la Fira de l'Associacionisme de Castellbisbal

Sobre la reflexió de si a la vida diària de les persones enquestades hi ha situacions que es viuen diferent dependent de si ets dona o home, un 96% considera que sí. D'entre aquestes situacions que es viuen de forma diferent, la majoria de persones contesten qüestions relacionades amb les tasques domèstiques i de cura com ara:

- *A casa és la dona la base central de les tasques tot i que hi hagi distribució equitativa de tasques.*
- *A casa la dona té més pes que l'home com a mare, feines a casa...etc.*
- *A casa les dones s'ocupen més de la distribució de les tasques.*

També s'esmenten discriminacions en l'àmbit laboral (diferències de sou), l'estereotip que encara hi ha activitats que són considerades de nois o de noies, la baixa per paternitat i el fet que les dones viudes separades que no han treballat no tenen dret a viudetat.

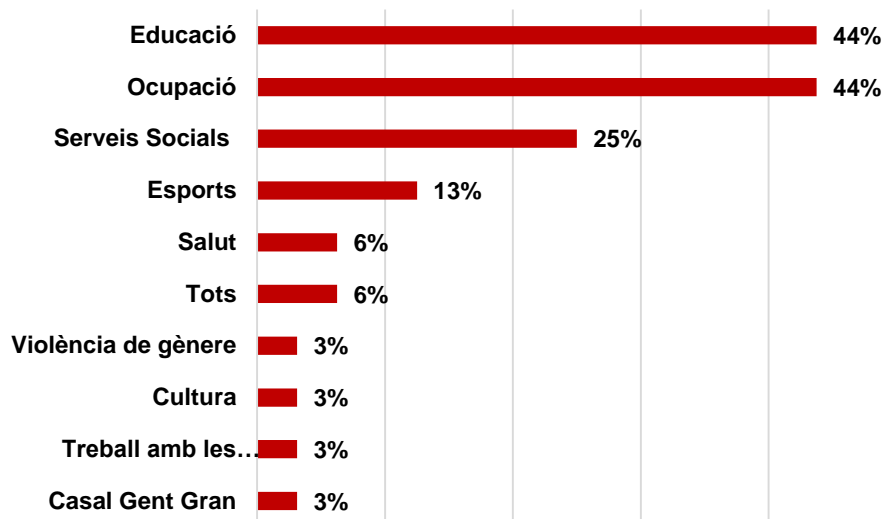
Gràfic 35. Pensant en la teva vida diària a casa, a la feina, a l'escola, en els moments d'oci, participant en alguna entitat, associació...creus que hi ha situacions que afecten o que vius de manera diferent depenent si ets home o dona?



Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta realitzada durant la Fira de l'Associacionisme de Castellbisbal

Finalment, quan es pregunta pels àmbits prioritàris per al següent Pla d'Igualtat, els aspectes que més se citen són l'educació (44%) i l'ocupació (44%), seguida dels Serveis Socials (25%) i els esports (13%).

Gràfic 36. Pensant en els diferents àmbits de l'acció municipal: Educació, Esports, Promoció Econòmica, Ocupació, Serveis Socials... quins àmbits consideres que són més prioritaris per actuar i quina/es accions proposaries per al Nou Pla d'Igualtat?



Font: elaboració pròpia a partir de l'enquesta realitzada durant la Fira de l'Associacionisme de Castellbisbal

En relació a propostes concretes, es continua fent referència a l'àmbit de la coeducació, a la coresponsabilitat, a la difusió i a la sensibilització. A continuació es detallen algunes propostes de forma literal:

- Actuar a la família. Models i referent però és un problema social, molt difícil actuar!
- Campanyes de sensibilització i tallers de transgènere.
- Començar a educar a les escoles per parlar dels temes de la igualtat (tallers, projectes,...)
- Donar més oportunitats a les dones, ajudes a la contractació de dones.
- Educar als homes i implicar-los en la criança dels fills. Ajudes per la dona, en el sentit de donar-li facilitats per compaginar la vida laboral i familiar.
- Fer xerrades, tallers per homes per conscienciar-los en la coresponsabilitat. Començar de ben petits a conscienciar que ningú és més que ningú, tothom som iguals.
- Homes més conscients del treball domèstic i de cura.
- Més difusió de les accions que es fan des de l'Ajuntament.
- Més formació per inserció laboral i que tot fos més igualitari. Incentivar a les empreses.
- Que féssim més cas a les dones.
- Tema horaris feina/escola que permetin conciliar.
- Xerrades coresponsabilitat.



Font. Fira de l'Associacionisme, Ajuntament de Castellbisbal, 2017

7. Conclusions: punts forts i punts febles

A continuació, es presenten els principals punts forts i punts febles detectats, organitzats per les diferents línies estratègiques treballades:

Línia estratègica 1. Compromís amb la igualtat

Punts forts	Punts a millorar
<ul style="list-style-type: none"> • Castellbisbal compta amb una estructura estable de recursos humans i amb un SIAD consolidat. • Existència d'un Pla d'Igualtat de Gènere de Castellbisbal des del 2009 que ha permès iniciar el treball transversal de gènere. • Consolidació de l'organització de jornades per la igualtat durant el mes de març i pel 25 de novembre. Es tracta de les activitats més conegudes per la Regidoria i són encara necessàries per a la sensibilització de la ciutadania 	<ul style="list-style-type: none"> • Dificultat en la recollida de dades desagregades per sexe. • Cal impulsar la transversalitat de manera que els serveis que no estan directament relacionats amb l'Àrea d'Igualtat es vinculin amb aquesta última per tal d'oferir programes i activitats en perspectiva de gènere. • És important que les memòries que proporioni l'Ajuntament per la recollida de dades estiguin actualitzades. • Desconeixement del Pla d'Igualtat de gènere.

Línia estratègica 2. Acció contra la violència de gènere

Punts forts	Punts a millorar
<ul style="list-style-type: none"> • Es compta amb el SIAD, l'assessoria jurídica i l'atenció psicològica. • Existència d'un circuit d'atenció a la violència masclista. • Recollida de dades al SIAD desagregades per edat, número de fills/es, tipologia d'intervencions, etc. • Consolidació de les activitats de sensibilització vers la violència de gènere. 	<ul style="list-style-type: none"> • Seria d'interès comptar amb activitats de sensibilització específiques per a les escoles i instituts

Línia estratègica 3. Drets i qualitat de vida

Punts forts	Punts a millorar
<ul style="list-style-type: none"> • Existència d'un grup de suport emocional i d'ajuda mútua per a persones cuidadores no professionals. • Es valora positivament la disponibilitat de dades desagregades per sexe en àmbits com l'esport i la salut. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tot i que dones i homes es troben amb dificultats, elles solen ser les que més recursos demanen perquè es dediquen més a la cura de familiars. • No s'ha realitzat cap acció específica en l'àmbit del disseny de la ciutat en perspectiva de gènere.

<ul style="list-style-type: none"> • Potenciació d'entitats on hi participen tant nens com nenes i activitats com el korbball. • Les dones tenen una participació activa en les activitats del centre poliesportiu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Es detecta una menor pràctica esportiva de les dones per manca de temps i per manca d'interès en el cas de les noies adolescents. • Les dones participen menys en entitats esportives, especialment en les referides als esports tradicionalment més masculinitzats, que són precisament els que més subvencions reben.
---	--

Línia estratègica 4. Coeducació i transmissió d'una cultura igualitària	
Punts forts	Punts a millorar
<ul style="list-style-type: none"> • En relació a l'educació no formal cal destacar el paper de l'Esplai Gatzara de Castellbisbal on es realitza una educació en valors al jovent i es treballen les qüestions relacionades amb les diferents desigualtats, no només de gènere • Existència de la figura de l'Agent Tutor • Es valoren positivament les activitats que incorporen la perspectiva de gènere a l'àmbit cultural com Conversa per a mares, Mirades de Dona i Lletra a lletra fem municipi. 	<ul style="list-style-type: none"> • La coeducació no és encara un aspecte que es treballi transversalment dins del currículum acadèmic dels centres, ni tampoc en formació per a pares i mares. • Des de l'àrea de Joventut, tampoc existeixen accions específiques que treballin la perspectiva de gènere • En relació a la cultura, no s'han detectat activitats i actuacions que promoguin la creació i la producció artística específiques per dones

Línia estratègica 5. Reformulació dels treballs i dels temps	
Punts forts	Punts a millorar
<ul style="list-style-type: none"> • Es detecta, a nivell qualitatiu, que les dones tenen una major predisposició a la formació per a la reinserció laboral. • Existència d'uns serveis municipals per al foment de l'ocupació on s'ofereix intermediació laboral, formació i altres programes específics. 	<ul style="list-style-type: none"> • En totes les edats les dones presenten una major taxa d'atur que els homes però la diferència és més acusada en el cas de les dones d'entre 55 i 64 anys. • A la borsa de treball cal evitar l'existència d'ofertes de feina que demanin un gènere concret pel lloc de treball.

Línia estratègica 6. Reconeixement del lideratge i la participació de les dones

Punts forts	Punts a millorar
<ul style="list-style-type: none">• Hi ha una representació paritària al Ple Municipal, però no a l'Equip de Govern• Existència d'associacions de dones.• A nivell qualitatiu s'informa que a la Coordinadora d'Entitats hi ha més dones que homes i que la Comissió de Patrimoni hi ha una situació paritària	<ul style="list-style-type: none">• No es disposen de dades desagregades per sexe per conèixer la participació de les dones en el món associatiu.

8. Pla d'accions

Les accions que es presenten seguidament són fruit d'un treball compartit entre la ciutadania i les entitats de Castellbisbal així com de la Comissió d'Igualtat.

El Pla d'accions s'estructura a l'entorn de les 6 línies estratègiques que han guiat la diagnosi de gènere i estableixen, l'objectiu de cada línia, així com el detall de les accions, l'àrea responsable de dur-la a terme així com el cronograma i els indicadors de seguiment i avaluació.

II PLA D'IGUALTAT DE GÈNERE PER A LA CIUTADANIA DE L'AJUNTAMENT DE CASTELLBISBAL (2017-2021)

Línia 1. Compromís amb la Igualtat de gènere				
Objectiu				
<ul style="list-style-type: none"> Situar la igualtat efectiva entre les dones i homes com a dret fonamental de les persones i com a valor central de l'acció municipal i incorporar la transversalitat de gènere en totes les polítiques locals, tenint en compte les diversitats sexuals i de gènere. 				
Accions	Responsable	Any	Indicadors	
1	Aprovar pel Ple Municipal el II Pla d'Igualtat de gènere per a la ciutadania de l'Ajuntament de Castellbisbal	Regidoria d'Igualtat	2017	<ul style="list-style-type: none"> Núm. de vots favorables al II Pla d'Igualtat de gènere
2	Crear una Taula d'igualtat que vetlli pel compliment del Pla d'Igualtat i fomenti el treball transversal de gènere	Regidoria d'Igualtat	2017 - 2021	<ul style="list-style-type: none"> Serveis participants a la Taula tècnica Núm. de reunions realitzades
3	Formar i sensibilitzar el personal de l'Ajuntament a través d'accions formatives de les següents temàtiques: <ul style="list-style-type: none"> Claus per aplicar la perspectiva de gènere al lloc de treball Recollida de dades, elaboració de memòries i construcció d'indicadors en perspectiva de gènere 	Regidoria d'Igualtat Recursos Humans	2017 - 2021	<ul style="list-style-type: none"> Cursos realitzats Núm. de persones participants per sexe % de plantilla formada en igualtat de gènere
4	Realitzar una sessió formativa i de sensibilització per als càrrecs electes sobre igualtat de gènere.	Regidoria d'Igualtat	2018	<ul style="list-style-type: none"> Núm. de persones participants a la formació
5	Establir l'obligatorietat de recollir totes les dades desagregades per sexe a les memòries de totes les àrees de l'Ajuntament	Regidoria d'Igualtat	2020	<ul style="list-style-type: none"> Núm. de memòries que recullen dades desagregades per sexe
6	Incorporar a les memòries de tots els serveis els projectes que tinguin perspectiva de gènere com a pràctica destacada	Regidoria d'Igualtat	2018	<ul style="list-style-type: none"> Núm. de memòries que han incorporat projectes
7	Incorporar indicadors de gènere a les memòries de tots els serveis	Regidoria d'Igualtat	2018	<ul style="list-style-type: none"> Núm. de memòries que han incorporat indicadors de gènere Núm. i tipus d'indicadors incorporats

8	Elaborar indicadors de gènere estables que permetin fer un seguiment de la incorporació de la perspectiva de gènere a l'Ajuntament	Regidoria d'Igualtat	2020	<ul style="list-style-type: none"> Núm. i tipus d'indicadors elaborats
9	Elaborar un manual pel llenguatge no sexista comú a totes les àrees de l'Ajuntament	Regidoria d'Igualtat	2019	<ul style="list-style-type: none"> Elaboració del manual Núm. de còpies (en paper o digital) distribuïdes
10	Organitzar una sessió o un taller de difusió del Pla d'Igualtat en el marc de les Jornades d'Igualtat del mes de març	Regidoria d'Igualtat	2018	<ul style="list-style-type: none"> Tipus de sessió organitzada Núm. d'assistents per sexe
11	Incloure una secció a la revista municipal o butlletí sobre temes de gènere.	Servei de Comunicació	2018-2021	<ul style="list-style-type: none"> Número de notícies publicades a la revista o al butlletí. Número de visites rebudes
12	Proposar a totes les àrees municipals que formen part de la Comissió Interna del Pla d'Igualtat que reservin anualment un % del seu pressupost anual per dur a terme accions/activitats que incorporin la perspectiva de gènere	Regidoria d'Igualtat	2018-2021	<ul style="list-style-type: none"> Número d'àrees que han fet la reserva pressupostària Import per àrea reservat Núm. d'accions transversals dutes a terme
13	Donar continuïtat a l'organització de les Jornades per la Igualtat al voltant de la commemoració del 8 de març de manera transversal amb totes les àrees municipals que formen part de la Comissió Interna del Pla d'Igualtat	Regidoria d'Igualtat	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Núm. d'àrees que col·laboren anualment amb la programació Número d'activitats programades Núm. d'assistents per sexe
14	Organitzar Cine Fòrum amb joves i/o famílies pel 25N i per les Jornades per la Igualtat	Regidoria d'Igualtat	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Tipus de programació Núm. d'assistents
15	Programar accions conjuntes amb el Punt d'Informació Jove per al foment de la igualtat, trencament d'estereotips, prevenció de la violència de gènere...	Regidoria de Joventut Regidoria d'Igualtat	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Núm. activitats programades Núm. assistents per sexe

Línia 2. Acció contra la violència de gènere

Objectius

- Promoure l'eradicació de la violència de gènere a Castellbisbal a través del compromís institucional i social, tenint en compte diferents àmbits d'actuació municipal i oferint serveis d'informació i orientació, d'atenció psicològica i assessorament jurídic a les dones de Castellbisbal.

Accions		Responsable	Any	Indicadors
1	Mantenir tots els serveis d'informació i orientació, d'atenció psicològica i assessorament jurídic a les dones de Castellbisbal	Regidoria d'Igualtat	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Recursos humans i econòmics destinats als serveis Núm. de dones ateses
2	Fer difusió dels serveis del SIAD (atenció psicològica, assessorament jurídic) i del protocol d'atenció en casos de violència de gènere mitjançant la creació d'un díptic	Regidoria d'Igualtat Regidoria de Serveis Socials	2018	<ul style="list-style-type: none"> Accions/material de difusió editat
3	Crear un directori de recursos compartits d'atenció i assessorament en temes de violència de gènere	Regidoria de Seguretat Ciutadana Regidoria d'Igualtat Regidoria de Serveis Socials	2018	<ul style="list-style-type: none"> Número de recursos del directori compartit
4	Formació en violència de gènere per la Policia Local	Regidoria d'Igualtat	2018	<ul style="list-style-type: none"> Cursos realitzats Núm. de participants per sexe
5	Continuar organitzant les jornades de commemoració del 25 de novembre	Regidoria d'Igualtat	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Núm. i tipus d'actes organitzats Núm. persones assistents

6	Implicar les escoles i instituts en la commemoració del 25 de novembre	Regidoria d'Igualtat Regidoria d'Educació	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Centres educatius participants en la commemoració
7	Oferir una programació de tallers estable de prevenció de la violència de gènere a escoles i instituts	Regidoria d'Igualtat Regidoria d'Educació	2018	<ul style="list-style-type: none"> Núm. de tallers realitzats Núm. alumnat assistent Centres educatius implicats
8	Organitzar formació específica en violència de gènere pel personal de l'Ajuntament	Regidoria d'Igualtat Recursos Humans	2019	<ul style="list-style-type: none"> Cursos realitzats Núm. de persones participants als cursos % de plantilla formada en violència masclista
9	Valorar la necessitat d'actualitzar el protocol i el circuit contra la violència de gènere per incorporar nous agents de detecció	Regidoria d'Igualtat Regidoria de Seguretat Ciutadana Regidoria de Serveis Socials	2018	<ul style="list-style-type: none"> Núm. reunions realitzades
10	Redactar i signar un Pacte ciutadà contra la violència de gènere	Regidoria d'Igualtat Departament de comunicació	2019	<ul style="list-style-type: none"> Persones i entitats signants del Pacte
11	Iniciar una proposta d'estudi per avaluar possibles punts d'inseguretat en el terme municipal per a les dones, punts foscos...	Regidoria de Serveis Territorials Regidoria de Seguretat Ciutadana Regidoria d'Igualtat	2018-2019	<ul style="list-style-type: none"> Número de reunions realitzades Número de deteccions efectuades de punts d'inseguretat/punts foscos Núm. d'actuacions dutes a terme
12	Crear nous agents de detecció pels diferents àmbits	Regidoria d'Igualtat	2018	<ul style="list-style-type: none"> Número d'agents de detecció que s'han creat Número de casos detectats per aquests agents
13	Creació d'un protocol per promoure festes lliures de sexisme	Regidoria d'Igualtat	2018	<ul style="list-style-type: none"> Creació del protocol Número de casos detectats

Línia 3. Drets i qualitat de vida

Objectiu

- Fomentar la participació de les dones en tots els nivells i àmbits de la vida pública, impulsant la presència de les dones en associacions, entitats i processos de participació ciutadana per afavorir la visibilitat i lideratge en la presa de decisions.

Accions	Responsable	Any	Indicadors
1	Organitzar formació sobre perspectiva de gènere a entrenadors/es de les entitats esportives i a tots els òrgans decisoris Regidoria d'Igualtat Regidoria d'Esports	2018	<ul style="list-style-type: none"> Cursos realitzats Núm. participants als cursos per sexe % d'entitats amb formació sobre gènere
2	Incrementar la flexibilitat horària en les activitats que es duen a terme a l'Illa Esportiva per afavorir la pràctica esportiva de les dones Regidoria d'Esports	2018	<ul style="list-style-type: none"> Nombre d'activitats organitzades Núm. participants per sexe
3	Tenir en compte la importància de la visibilitat de les dones a l'esport en les activitats que es duen a terme i d'altres que es puguin organitzar Regidoria d'Esports Regidoria d'Igualtat	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Nombre d'activitats organitzades en què s'ha tingut en compte donar més visibilitat a les dones en l'esport
4	Incrementar la promoció per a la participació de dones a les entitats esportives Regidoria d'Esports	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Nombre de trucades per promoure aquesta participació femenina
5	Dissenyar accions concretes per trencar els estereotips en l'esport (ex. que les nenes tinguin referents i puguin accedir a esports com el futbol, i també en el cas dels nens fomentar que puguin accedir a esports més feminitzats com per ex. el patinatge) Regidoria d'Esports Regidoria d'Igualtat	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Nombre d'accions dutes a terme % anual de composició sexe escoles esportives entitats esportives locals

6	Introduir criteris de gènere a les bases específiques de les contractacions i les subvencions a entitats esportives	Regidoria d'Igualtat Regidoria d'Esports Serveis Econòmics	2019	<ul style="list-style-type: none"> • Criteris introduïts
7	Organitzar una jornada de diferents esports amb equips mixtes (p.e un partit de korbals) per lluitar també contra l'homofòbia a l'esport	Regidoria d'Esports	2018	<ul style="list-style-type: none"> • Tipus d'activitat realitzada • Núm. de participants per sexe
8	Incorporar criteris de gènere als contractes relacionats amb obres tal i com s'ha fet amb les empreses de neteja	Regidoria d'Igualtat Serveis Territorials	2020	<ul style="list-style-type: none"> • Criteris introduïts
9	Vetllar perquè el personal de Serveis Territorials realitzi formació en perspectiva de gènere en el disseny de la ciutat	Regidoria d'Igualtat Recursos humans	2018	<ul style="list-style-type: none"> • Cursos realitzats • Núm. de persones participants als cursos • % de plantilla d'Urbanisme formada en disseny de la ciutat en perspectiva de gènere
10	Realitzar una caminada per la ciutat que incorpori la mirada de gènere	Regidoria d'Igualtat Serveis Territorials	2019	<ul style="list-style-type: none"> • Realització de l'activitat • Núm. de participants per sexe
11	Treballar la perspectiva de gènere amb la Taula de Mobilitat	Serveis Territorials	2018- 2021	<ul style="list-style-type: none"> • Número de reunions anuals • Número de canvis en introduïts en el disseny de la ciutat en perspectiva de gènere
12	Realitzar una activitat sobre salut física i emocional lligada a la coresponsabilitat en el marc del Dia Internacional per a Salut de les Dones	Regidoria d'Igualtat Regidoria de Sanitat i Salut Pública	2018	<ul style="list-style-type: none"> • Tipus d'activitat realitzada • Núm. persones participants a l'activitat
13	Organitzar un cicle de xerrades sobre malalties o aspectes de salut que afectin especialment a les dones juntament amb el CAP	Regidoria d'Igualtat CAP Regidoria de Sanitat i Salut Pública	2019	<ul style="list-style-type: none"> • Núm. de xerrades organitzades • Núm. de persones assistents per sexe

14	Estudiar la possibilitat de realitzar un programa per donar recolzament a les dones amb persones dependents a càrrec a través d'un/a treballador/a familiar	Serveis Socials	2020	<ul style="list-style-type: none"> • Recursos econòmics destinats al programa • Recursos humans destinats al programa
15	Incorporar malalties amb major afectació femenina (p.e fibromiàlgia) als Programes de Pacient Expert	CAP Regidoria de Sanitat i Salut Pública	2018	<ul style="list-style-type: none"> • Núm. de sessions del Programa destinades a malalties amb major afectació femenina

Línia 4. Coeducació i transmissió d'una cultura igualitària

Objectiu

- Promoure una coeducació que potenciï la igualtat d'oportunitats i l'eliminació de tota mena de discriminació per raó de gènere, així com integrar de forma explícita i amb continguts d'aprenentatge la perspectiva de gènere.

Accions	Responsable	Any	Indicadors	
1	Realitzar un concurs de projectes coeducatius per a les escoles.	Regidoria d'Igualtat Regidoria d'Educació	2018	<ul style="list-style-type: none"> Realització del concurs Núm. d'escoles subvencionades
2	Atorgar un certificat de bones pràctiques a les escoles que treballin a través de la coeducació.	Regidoria d'Igualtat	2019	<ul style="list-style-type: none"> Núm. de certificats per les escoles que treballin coeducativament.
3	Treballar els missatges sobre la igualtat adreçats a la joventut i a tota la població en general.	Regidoria d'Igualtat	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Tipus de missatges
4	Formar en coeducació a professorat, monitors i monitores d'esplais, menjadors escolars i a tot el personal d'educació (incloent conserges, personal de cuina,...etc.)	Regidoria d'Igualtat Regidoria d'Educació	2018	<ul style="list-style-type: none"> Núm. de sessions Núm. d'assistents per sexe Grau de satisfacció
5	Programar alguna activitat/instaurar alguna mesura que ajudi a trencar els estereotips existents en l'accés de les noies/dels nois a activitats/ensenyaments relacionats amb les TIC	Regidoria d'Igualtat Regidoria d'Educació	2018-2021	<ul style="list-style-type: none"> Núm. activitats/mesures dutes a terme Núm. assistents per sexe
6	Programar activitats amb referents femenins i feministes amb anys d'experiència i trajectòria en professions molt masculinitzades. Afegir observadors/es a l'activitat.	Regidoria de Joventut	2018-2021	<ul style="list-style-type: none"> Núm. d'activitats Núm. d'assistents per sexe

7	Treballar la perspectiva de gènere dins de les activitats organitzades pel Departament de Joventut cada any (ex. taller de cinema)	Regidoria de Joventut	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Núm. d'activitats organitzades tenint en compte la perspectiva de gènere Núm. d'assistents per sexe
8	Treballar les inquietuds professionals, les competències i els estereotips a totes les etapes escolars	Regidoria d'Educació	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Núm. d'escoles que treballen aquesta qüestió Núm. d'alumnat que participa per sexe
9	Cedir un espai a l'Escola Montserrat a partir de les 17:00h per impartir tallers i activitats relacionades amb el Pla d'Igualtat.	Regidoria d'Educació	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Núm. d'activitats i tallers Núm. d'assistents per sexe
10	Realitzar activitats específiques en perspectiva de gènere a les tutories de les escoles.	Regidoria d'Educació	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Núm. d'activitats Núm. d'assistents per sexe
11	Formar a les famílies en igualtat i perspectiva de gènere a través de les AMPA	Regidoria d'Educació	2018	<ul style="list-style-type: none"> Núm. de sessions Núm. d'assistents per sexe
12	Organitzar exposicions de creacions artístiques de dones i de diferents modalitats (pintura, escultura...).	Regidoria de Cultura	2018-2021	<ul style="list-style-type: none"> Organització de l'exposició Núm. de participants Núm. d'assistents per sexe
13	Treballar amb tots els agents educatius a les escoles públiques i en concret amb els referents d'Igualtat (Equip directiu i AMPA) de cada escola	Regidoria d'Igualtat Regidoria d'Educació	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Núm. de reunions anuals Núm. de projectes conjunts
14	Promoure tallers i xerrades pel que fa a l'ús de les xarxes socials.	Regidoria de Seguretat Ciutadana Regidoria de Sanitat i Salut Pública	2018	<ul style="list-style-type: none"> Núm. de sessions Núm. d'assistents per sexe
15	Incorporar la figura d'infermera a l'institut per sensibilitzar.	Regidoria de Sanitat i Salut Pública CAP	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Núm. de sessions Núm. d'assistents per sexe

16	Fer un estudi i promoure canvis als espais físics on es desenvolupen les activitats de lleure (pati-futbol, ...etc)	Regidoria d'Educació Regidoria d'Igualtat	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Entitat contractada per l'estudi Número de canvis i accions que es duen a terme
17	Realitzar xerrades estables a escoles i instituts per la gestió de les emocions	Regidoria d'Educació Regidoria de Sanitat i Salut Pública	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Número de sessions Número d'assistents per sexe
18	Discussió/revisió de sèries infantils, juvenils i per adults	Regidoria d'Educació Regidoria d'Igualtat	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Número de sèries debatudes
19	Atorgar un premi de treballs de recerca que incorporin la perspectiva de gènere	Regidoria d'Educació Regidoria de Joventut Regidoria d'Igualtat	2019	<ul style="list-style-type: none"> Número d'assistents per sexe a l'acte d'entrega

Línia 5. Reformulació dels temps i dels treballs

Objectiu				
<ul style="list-style-type: none"> Promoure una redistribució equitativa dels treballs i dels temps entre dones i homes, tant en l'àmbit públic com privat impulsant mesures que afavoreixin la conciliació de la vida personal, laboral i familiar, la coresponsabilitat i els canvis estructurals en els models de producció i reproducció. 				
Accions	Responsable	Any	Indicadors	
1	Regidoria de Promoció Econòmica Regidoria d'Igualtat	2018	<ul style="list-style-type: none"> Núm. de sessions Núm. d'assistents per sexe Grau de satisfacció 	
2	Regidoria d'Igualtat Regidoria de Promoció Econòmica	2018	<ul style="list-style-type: none"> Tipus de missatges Tipus de material utilitzat 	
3	Regidoria de Promoció Econòmica	2018-2021	<ul style="list-style-type: none"> Núm. d'hores de teletreball Núm. d'àrees del consistori o empreses que duen a terme la iniciativa 	
4	Regidoria de Promoció Econòmica	2019	<ul style="list-style-type: none"> Núm. de grups de treball Núm. de participants Núm. d'assistents per sexe 	
5	Regidoria de Promoció Econòmica	2019	<ul style="list-style-type: none"> Núm. d'empreses o entitats premiades Núm. d'assistents per sexe a l'acte d'entrega de premis 	
6	Regidoria de Promoció Econòmica Regidoria d'Igualtat	2020	<ul style="list-style-type: none"> Núm. d'enquestes Percentatge de participants per sexe 	

7	Convidar a entitats i col·lectius específics (famílies nombroses, gent gran...) per difondre nova cultura d'usos del temps	Regidoria de Promoció Econòmica Regidoria d'Igualtat	2018-2021	<ul style="list-style-type: none"> • Núm. d'activitats de difusió dutes a terme • Nombre d'assistents per sexe i edat
8	Iniciar una proposta d'estudi per avaluar les necessitats i la viabilitat d'incrementar l'accés en transport públic als polígons industrials de Castellbisbal per incrementar l'ocupació femenina	Regidoria de Promoció Econòmica Regidoria de Serveis Territorials Regidoria de Medi Ambient Regidoria d'Igualtat	2019	<ul style="list-style-type: none"> • Núm. de reunions realitzades • Mesures implementades d'increment de transport públic • % variació dones contractades

Línia 6. Reconeixement del lideratge i la participació de les dones

Objectiu

- Fomentar la participació de les dones en tots els nivells i àmbits de la vida pública, impulsant la presència de les dones en associacions, entitats i processos de participació ciutadana per afavorir la visibilitat i lideratge en la presa de decisions.

Accions		Responsable	Any	Indicadors
1	Crear un grup d'homes per treballar noves formes de masculinitat a través de tallers d'expressió emocional.	Regidoria d'Igualtat	2018-2021	<ul style="list-style-type: none"> Organització del grup Núm. d'assistents
2	Crear espais estables de participació per a dones	Regidoria d'Igualtat Regidoria de Participació	2017-2021	<ul style="list-style-type: none"> Núm. d'espais Núm. d'assistents
3	Introduir criteris amb perspectiva de gènere als convenis subvencions anuals amb les entitats (formació específica, paritat...)	Regidoria d'Igualtat	2018	<ul style="list-style-type: none"> Núm. de convenis amb entitats on s'han introduït aquests criteris
4	Xerrada amb dones directives i executives per parlar de la seva experiència d'èxit	Regidoria d'Igualtat Regidoria de Promoció Econòmica	2019	<ul style="list-style-type: none"> Núm. d'assistents per sexe
5	Incorporar la figura del tècnic/a per assessorar i fer estudis de perspectiva de gènere dins les entitats	Regidoria d'Igualtat	2018	<ul style="list-style-type: none"> Nombre d'entitats que reben l'assessorament

Annex

Documentació analitzada

- Diputació de Barcelona. Hermes
- IDESCAT
- Memòria d'Actuacions de l'Àrea de Benestar Social, 2015
- Memòria de l'Àrea d'Igualtat, 2015
- Pla Local d'habitatge de Castellbisbal, 2016
- Dades Àrea d'Esports de l'Ajuntament de Castellbisbal
- Memòria del servei d'Empresa i Emprenedoria, 2016
- Informe Sistemes d'Informació en Salut, municipi de Castellbisbal 2015
Diputació de Barcelona
- Memòria Àrea d'Ocupació i Formació
- Memòria de l'Àrea de Cultura
- Dades Població de Dret, Àrea de Promoció Econòmica
- Memòria de Participació Ciutadana
- La Realitat Participativa de Castellbisbal, Sessió de diagnosi amb l'equip de govern. 2012
- Memòria Regidoria de Salut Pública, 2014
- Memòria de l'Àrea d'Ensenyament, 2010-2011
- Memòria EMM Miquel Blanch Castellbisbal, 2014-2015
- Memòria Biblioteca Josep Mateu i Miró, 2015
- Memòria PEC (Projecte Educatiu de Castellbisbal)
- La Salut de les dones: de la invisibilitat a una atenció de qualitat. Oficina Tècnica del Pla Igualtat, Diputació de Barcelona. Maig del 2000
- El benestar psicosocial de les dones: un repte per a una atenció de qualitat. Oficina Tècnica del Pla Igualtat, Diputació de Barcelona, Novembre de 2002
- Pla d'Ordenació Urbanística Castellbisbal, 2016
- Memòria Àrea de Joventut 2016
- Pla Local de Joventut 2014-2017

Relació d'entitats de Castellbisbal

Tipus Sectors	Entitats per	Nombre d'entitats
Esportives		Club Korfbal Castellbisbal
		Club Mindundis Team
		Club Patinatge Artístic Castellbisbal
		Club Patí Castellbisbal
		Club Petanca Castell
		Club Petanca Castellbisbal
		Associació de karate Ryu Kase Ha Catalunya
		Associació Esportiva Escolar IES Castellbisbal
		Automòbil Club Pota-Rojos Competició
		Club Aerodelisme Castellbisbal
		Club Boxa Castellbisbal
		Club d'Escacs Castellbisbal
		Club de Tennis Castellbisbal
		Club de Tir amb Arc Castellbisbal
		Club Handbol Castellbisbal
		Escola d'Arts Marcials Juche Kwan Taekwon-Do
		Esport Motor Castellbisbal
		Futbol Sala Castellbisbal
		Penya Blaugrana de Castellbisbal
		Societat de Caçadors Castellbisbal
		Unió Esportiva Castellbisbal
	Coordinadora d'Entitats de Festa Major	
Associacions i juntes d'urbanització		Associació de Propietaris de Can Campanyà Residencial
		Associació de Propietaris de Costablanca
		Entitat Urbanística Col·laboradora Can Costa de Conservació i Manteniment
		Junta de Compensació de Can Nicolau de Dalt
		Junta de Compensació de Santeugini
		Junta de Conservació de Can Costa
Juntes i polígons industrials		Entitat de Conservació Àrea Industrial del Llobregat
		Junta de Compensació PI Sant Vicenç
		Junta de Conservació PI Ca n'Estapé
		Junta de Conservació PI Los Herreros

Culturals	Assemblea Nacional Catalana
	Associació Tabalers de Castellbisbal
	Casa d'Andalusia
	Casal Cultural i Recreatiu
	Cuca de Castellbisbal
	Coordinadora d'Entitats de Festa Major
	La Xarxa Castellbisbal
	Moments, Associació de Fotografia
	Potafocs
Educació	AMPA de l'Escola de Música Miquel Blanch
	Associació de Mares i Pares d'Alumnes de l'Escola Benviure
	Associació de Mares i Pares de l'Escola Els Arenys
	Associació de Mares i Pares d'Alumnes de l'escola Mare de Déu de Montserrat
	Associació de Mares i Pares d'Alumnes de l'IES Castellbisbal
	Associació de Mares i Pares d'Alumnes de l'Institut-Escola Les Vinyes
	Associació de Mares i Pares de l'escola bressol La Caseta
Joventut	Esplai Gatzara
	L'Envelat
Altres	Agrupació de Defensa Forestal de Castellbisbal
	Castellbisbal Agrupació Dones Actives (CADA)
	Associació de Comerciants Castellbisbal (BiSCA)
	Entitat de la Gent Gran de l'Espai de la Plaça
	Associació Gent Solidària de Castellbisbal

Font: elaboració pròpia a partir del catàleg d'entitats de l'Ajuntament de Castellbisbal